БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 277 (11263) | 1966 оной ноябриин 24, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ПАРТИЙНА КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ

Манай партиин олон жэлэй дүй дүршэлһөө харахада, коммунистнуудай, бүхы ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бадаргаха, залан ударидаха, оршон байдал зүбөөр шэнжэлхэ, ажал хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые эгээмжэгэй таарамжатайгаар сэгнэхэ ябадал хамтын хүтэлбэриин, парти доторой демократи хүгжөөлгын ленинскэ гол ёһо наринаар сахиһанай үндэһөөр лэ түйлагдажа шадагдаха байна. Хамтын ухаанда түшэглэхэ, олониитын һанал бодолые анхаралдаа абажа шадаха, политика ба ажал хэрэгтээ тэдэнэй дүй дүршэлые хэрэглэхэ гээшэ партийна хүтэлбэриин эшэ үндэһэн болоно.

КПСС-эй XXIII съезд партийна байгуулалтын ленинскэ гол ёһонуудай али тухай хүсэтэйе элирхэйлэн харуулаа. Партийна ажабайдалай талаар баримталагдадаг ленинскэ ёһо гуримуудые, хамтын хүтэлбэриин гол ёһонуудые наринаар сахиха гэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй хараа шугамые съезд һайшааһан байна. Партийна органууд коммунистнуудай һанамжа, дурадхалнууд тушаа бүри анхаралтайгаар хандаха, асуудалнуудые һаадгүй, бүтэмжэтэйгөөр зүбшэн хэлсэхэ, шүүмжэлэл дэлгэрүүлхын тула шухала эрхэ байдал хангаха зэргэтэй.

Партийна организацинууд съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ажал хэрэгээ хамтааран бүтээхэ ёһо гуримай улам батажаха, хүгжэхынь тула, табигдаһан зорилгонуудые үрэтэй һайнаар бэелүүлгэдэ түһа хүргэхын, асуудалнуудые нэгэ талаарнь наахануур шиидхэдэг, алдуу эндүү гаргадаг ябадал зайсуулхын, коммунистнуудай эдэбхи, үүсхэл бадаргаха арга нүхэсэл хангахын, партийна органуудай харюусалга дээшэлүүлхын тула оролдолго ехээр гаргана. Партийна комитедүүдэй пленумүүд зэргын иимэ хамтын органуудай үүргэ ба нүлөөн һүүлэй үедэ нилээд ехэ болоо. Мүнөө тиимэ пленумүүд хаа хаанагүй ходо зарлагдадаг, бүтэмжэтэй һайнаар үнгэргэгдэдэг, тэдээнлэ хабаадагшад асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ эдэбхи үүсхэл гаргадаг болонхой. Һанал бодолоо үргэнөөр зүбшэн хэлсэхэ, хамтын шиидхэбэринүүдые хараалан зохёохо аятай арга боломжо хангагдана.

Пленум гээшэ коммунистнуудай этигэл найдабарида хүртэһэн партийна комитедэй гэшүүдэй суглаан болоно. Тэрэнэй хүдэлмэриин амжалтань түбхын түрүүн зүбшэн хэлсэлгэдэ хэр шухала асуудалнуудай табигдаһанһаа, областиин, городой гү, али районой партийна организацинуудай, үйлэдбэриин коллективүүдэй һонирхол хэр үүсхэхээр байһанһаань түбхын түрүүн дулдыдана. Пленумүүд дээрэ мүнөө зүбшэн хэлсэгдэдэг асуудалнуудай удха шэнжэнь нилээд хубилаа. Партийна организацинуудай эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин асуудалнууд түрүүшын ээлжээндэ табигдана. КПСС-эй XXIII съездын табиһан зорилгонуудые шиидхэлгын талаар партийна организацинуудай үүргэ хайшан гээд дээшэлүүлхэб, олониитын дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриие ажахын, соёлой байгуулалтын тодорхой түсэбүүдые дүүргэлгэдэ хайшан гээд зорюулхаб гэһэн асуудалнууд олонхи ушарта гол болгон табигдана. Ажахы хүтэлбэрилгын асуудалнууд пленумүүд дээрэ ехэ һуури эзэлдэг. Энэньшье ойлгосотой: экономико гээшэмнай коммунис байгуулалтын гол звено болоно бшуу. Гэхэ зуура, партийна комитедүүд эдэ асуудалнуудые политическэ хүтэлбэриин органуудта таараха онол аргануудаар, үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ үзүүлэгдэдэг партийна нүлөөе бүри ехэ болгохо зэргээр шиидхэхэ гэжэ оролдодог байна. Городой предприятинуудта материальна, моральна урмашуулгын ямараар бэелүүлэгдэдэг тухай асуудал партиин Нижне-Тагильска горкомой пленум дээрэ эгээл тиимээр харагдаһан байгаа. Баталан абаһан шиидхэбэри доторнь партийна организацинуудай хүдэлмэриин зорилгонууд, арга методүүд тодорхойлогдоо.

Пленумүүд дээрэ зүбшэн хэлсэлгын шэнжэ шэглэлэй хубилжа байһаниинь һонирхолтой. Ажал хүдэлмэри тухайдаа тоосоһон тухэлтэйгөөр үгэ хэлэдэг гурим удаа дараалан болижо байнхай. Суглаанда хабаадагшад өөһэдынгөө түлөөлһэн коллективһээ гадна, мүн районой, городой, областиин партийна организацинуудтахи ажал хэрэгэй байдалые таарамжатай зохидоор, шүүмжэлхы ёһоор сэгнэнэ. Пленумүүдтэ бэлдэлгын талаар хэдэ хэдэн газар туршагдажа байһан шэнэ гурим энээндэнь нилээд түһа хүргөө. Пленумүүд дээрэ табигдаха асуудалнуудые үсөөхэн хүн, гол түлэб партийна аппарадай хүдэлмэрилэгшэд бэлдэдэг байһан аад, харин мүнөө партийна комитедүүдэй олон гэшүүд хабаададаг болоо. Жэшээлхэдэ, партиин Ярославска горкомой һүүлшын пленумүүдэй нэгэнэйнь материалнуудые горкомой 25 гэшүүн, гэшүүдтэ кандидадууд бэлдэһэн байна. Кадрнуудай дунда ябуулагдаха хүдэлмэри тухай зүбшэн хэлсэһэн пленумэй асуудал Ярославль хотын Кировскэ райкомой гэшүүдэй эдэбхитэ хабаадалгатайгаар бэлдэгдэә. Иимэ дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Пленумүүдые үнгэргэлгын шэнэ онол арга бэдэрхэдэ, хуушарһан гурим, дэмы шууяа татадаг, ёһо дүүргэдэг ябадал зайсуулха хэрэгтэ түһа хүргэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, һүүлэй үедэ хэдэ хэдэн газарнуудта элидхэлнүүдые уншангүй пленумүүдээ үнгэргэдэг болоһон. Элидхэлэй текст ба бусад материалнууд эртээнһээ тараагдаһан байгаа. Тэдээнтэйнь комитедэй гэшүүд танилсадаг, элидхэлнүүд ехэнхидээ коммунистнуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг гуримтай. Тиихэдээ асуудалнуудые һайтар зүбшэн шэнжэлхэ, дутуу дундануудай шалтагаануудые элирүүлхэ, тэдэниие зайсуулха үнэн зүб оно мүр олохо аргатай болоно. Зүгөөр, пленум бүхэниие элидхэлгүйгөөр үнгэргэхэ гэгдэнэгүй. Элидхэл соносхохо шухала олохон асуудалай бии байһаниинь элитэ.

Гэшүүдэйнь ажал хэрэгтэй һайн танил, партийна организациин ажабайдал мэдэхэ байгаал һаа, хамтын органой ажал ябуулга һайнаар бэелүүлэгдэжэ шадагдаха. Партийна комитедэй шиидхэбэринүүд хэр дүүргэгдэнэб гэжэ тэрэнэй гэшүүд түбхын түрүүн мэдэхэ ёһотой болоно. Урда тээнь баталан абтаһан шиидхэбэринүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай комитедэйнгээ гэшүүдтэ мэдээсэдэг бюронуудай дүй дүршэл һайшаагдаха ёһотой. Жэшээлэн хэлэбэл, КПСС-эй Чечено-Ингушетиин обкомой бюро «КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй дүнгүүд ба областной парторганизациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» обкомой шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгохын тула хэгдэһэн тодорхой ябуулганууд тушаа, мүн саашадаа юу хэхэ тухай һүүлшынгээ пленум дээрэ тодорхойгоор элидхэһэн байна. Гэхэ зуура, иимэ гуримай хаа хаанагүй үшөөл тогтоогдоогүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Зохихо үрын гарадагшьегүй һаань, партийна комитедүүдэй зарим пленумүүдтэ угаа олон хүдэлмэрилэгшэд уригдадаг байһаар. Жэшээлбэл, Улаан-Үдын горкомой пленумдэ городской комитедэй гэшүүдһээ, гэшүүдтэ кандидадуудһаа гурба дахин олон хүн уригдаһан байба. Олон хүнэй хабаадаһан суглаан һуртэй байжашье болоо юм бээзэ, зүгөөр үрэтэй һайнаар хүдэлмэрилхэ, һанал бодолоо сэхэ руунь хэлэхэ арга боломжо хангахагүй.

Партийна комитедэй нилээд олохон гэшүүд заримдаа пленумэй хүдэлмэридэ хабааданагүй, заседанинуудтань байнагүй гэжэ мэдээсэһэн бэшэгүүд «Правдада» ороно. Иимэ ушарнуудай тохёолдодогынь тон таарамжагүй. Партийна организацинуудай ажал ябуулгын, ажалшадай ажабайдалай тон шухала асуудалнуудай зүбшэн хэлсэгдэжэ байхада, зүб шиидхэбэринүүдые тодорхойлон гаргахын тула партийна комитедэй гэшүүн бүхэнэй һанал бодолые мэдэхэ хэрэгтэй бшуу.

Партийна байгуулалтын ленинскэ ёһо гурим, хамтын хүтэлбэриин гол ёһо сэхэ шууд, наринаар сахиха гээшэ бүхы партийна организацинуудай эмхидхэлэй-политическэ хүдэлмэриин хэм хэмжээе улам дээшэлүүлхэ, экономико болон соёл болбосорол хүгжөөхэ хэрэгые партийна ёһоор хүтэлбэрилгын, табан жэлэй түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар КПСС-эй XXIII съездын табиһан зорилгонуудые эдэнэй амжалтатайгаар дүүргэхэ шухалын шухала арга нүхэсэл болоно.

«Правдын» ноябриин 21-нэй түрүү бэшэг.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

РСФСР-эй Верховно Соведые зарлаха тухай

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ **тогтообо:**

Россин Совет Федеративна Социалис Республикын зургаадахи зарлалай Верховно Соведэй наймадахи сессиие Москва хотодо 1966 оной декабриин 22-то зарлаха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Т. АХАЗОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь С. ОРЛОВ.

Москва, 1966 оной ноябриин 22.

ГЕОЛОГУУДАЙ ЕХЭ ЗҮБЛӨӨН

РОСТОВ-НА-ДОНУ, ноябриин 22. (ТАСС). Геологууд-үүсхэлшэдэй, уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой бүхэсоюзна зүблөөн мүнөөдэр эндэ нээгдээд, геологическа партинуудай, экспедицинүүдэй 500 гаран хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, начальнигууд, научна институудай, конструкторска бюронуудай хүдэлмэрилэгшэд хабаадана. Эдэнэр КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, газарай баялиг шэнжэлэгшэдэй туйлаһан түрүүшын амжалтанууд ба геологуудай ойрын зорилгонуудые зүбшэн хэлсэжэ байна.

Совет геологууд түсэбтэ долоон жэлэй турша соо нефтьтэй, газтай, нүүрһэтэй, үнгэтэ ба хара металлнуудтай, алтатай 700 гаран газарнуудые олоо гэжэ СССР-эй геологиин министрэй орлогшо В. И. Игревский элидхэл доторо тэмдэглэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад шэнэ механизмуудые хэрэглэлгын дүй дүршэл хубаалдаха, оронойнгоо байгаалиин баялигуудые шэнжэлгын, түргөөр ашаглалгада оруулха талаар геологуудай туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэнэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Т. А. Полозовада РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Буряадай АССР-эй Улаан-Үдэ хотын мяха-консервын комбинадай соёлой байшангай арадай дуу болон хатарай ансамблиин уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ **Полозова** Тамара Александровнада—уран искусствын талаар габьяатай байһанайнь түлөө РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо П. СЫСОЕВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь С. ОРЛОВ.

Москва, 1966 оной ноябриин 22.

РОССИН ЛИТЕРАТУРЫН ЗАЛУУ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ ҮГЭ

МОСКВА, ноябриин 22. (ТАСС-ай корр.). РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбоонОй, Москвагай уран зохёолшодой эмхиин правленинүүдэй мүнөөдэр нээгдэһэн хамтын пленум совет литературын залуу түлөөлэгшэдтэ зорюулагдана. Аха үетэнэй үг заншал залгамжалагшад тухай, эдэнэй уран бүтээлэй ургалта дэбжэлтын саашанхи зорилгонууд тухай хөөрэлдөөе Литературнуудай түбэй байшан соо РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной Московско отделениин правлениин нэгэдэхи секретарь С. Михалков эхилбэ. Литературна ерээдүйн халаанай түлөө уран зохёолшо бүхэнэй дааха харюусалга тухай онсолон тэмдэглээ.

— Бидэнэр тус бүридөө М. Горькиин, А. Толстойн, А. Фадеевэй захяануудые даган баримталжа, залуу уран зохёолшодые үргуулан дэбжээхын тула оролдолго гаргаха, тэдэниие үнэн сэхээр, зүб замаар залан дабшуулха ёһотойбди гэжэ С. Михалков хэлэбэ.

РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь Л. Татьяничева элидхэл хэхэдээ, залуу литераторнуудай дунда ябуулагдаһан хүдэлмэриие тодорхойгоор шэнжэлбэ. Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо түрүүшынгээ торитой зохёолнуудые туһхаглуулһан поэдүүдэй, прозаигуудай, драматургнуудай, литература шэнжэлэгшэдэй, критигүүдэй зохёол бүтээлнүүд тушаа тодорхойгоор тогтон хэлээ.

Залуу уран зохёолшодые хүмүүжүүлхэ гээшэ түбхын түрүүн тэдэндэ коммунис ёһоной партийна шанар, граждан мэдэрэл нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлхэ ябадал болоно гэжэ Л. Татьяничева мэдүүлбэ. Тиихэтээ хамта түрүүшынь зохёолнуудай манай литературна ажабайдалда эли бодо харагдаһан эдир уран зохёолшодой хэдэ хэдэн нэрэнүүдые дурдаба.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэдэ уран зохёолшод А. Жаров (Москва), Г. Холопов (Ленинград), А. Шогенцуков (Нальчик), А. Аксёнова (Мурманска область), С. Шуртаков (Москва) болон бусад хабаадаа.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН 50 жэлэй хүндэлэлдэ

ХАМТЫН ХҮСӨӨР

Агууехэ Октябриин алдарта ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоходоо, Дэрээнэй совхозой Аллын гүүртын һаалишад, малшад һү һааха, гүрэндэ худалдаха энэ жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид бэелүүлхэ, ерэхэ жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга хараалһан байна. Эндэхи гүүртын коллектив хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ. Һү һааха арба һарынгаа түсэб эдэнэр 105 процент дүүргэнхэй.

Энэ коллективэй амжалта бүгэдын оролдолгоһоо эхитэй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Илангаяа эндэхи һаалишад ажалдаа үнэн сэдьхэлһээ хандадаг. Тиимэл хадаа Цыренжит Болсобоева, Ханда Базарова, Дулма Бадмаева гэгшэд мүнөө жэлэйнгээ түсэб 100—120 процент дүүргээд байнхай.

Ахалагша һаалишан Цыренжит Болсобоева мүнөө жэлэй түсэбһөө гадуур 36 центнер һү һаагаад байнхай. Ханда Базарова 261 центнер һү һааха түсэбтэй байгаад, тэрэнээ 270 центнертэ хүргөө. Гүүртын 11 һаалишадай 8-ниинь түсэб уялгануудаа урагшатайгаар дүүргэнхэй.

Дүршэл ехэтэй эдэ һаалишад залуушуулда туһалдаг, бүхы гүүртээрээ амжалта туйлахые оролдодог юм. Гунжадые, һая тугаллаһан үнеэдые үдэрэй гурба дүрбэ һаадаг заншалтай. Гүүртын һаалишад, малшад тогтоогдомол болзортонь малаа эдеэлүүлдэг, уһалдаг гуримтай.

Зунай бэлшээриин үедэ тэдэнэр малаа үдэр, һүнигүй адуулдаг һэн. Мүнөө үбэлжэлгын захалхаһаа хойшо һаагдаһан литр һүн бүридэ нэгэ килограмм хүртэхөөр тарла талханай зүйл үгтэнэ. Гадна үдэшэндөө зелёнко эдюулэгдэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдэй һүн сүүдхэ бүри дээшэлнэ.

Тэжээл буйлуулдаг газарта үнинһөө хойшо ажаллажа ябаһан Хубутхен Гомбоева үнеэдые шэмэтэй һайн тэжээлээр таһалдуулнагүй.

Гүүртын коллектив малаа гарзада оруулхагүй, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гэжэ бүхы хүсөөроо оролдоно. Жэлэй эхинһээ эдэнэр 150 тугал абажа, тобир һайнаар түлжүүлнэ. Энэ жэлдэ үшөө 80 тугал абахаар. Фермын тугалшад нялха малаа хуурай, һаруул байрада байлгажа, тэжээлээр таһалдуулангүй харууһалжа, сүүдхэдээ тус бүриинь шэгнүүрые 600—700 граммаар нэмээнэ.

Һү ехээр һааха мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ өршэдэнэ. Энээниие совхозой партийна организаци толгойлно. Гүүртын улаан булангда мүрысөөнэй дүн ходо харуулагдажа байдаг. Эндэ гансахан түрүүшүүлэй нэрэ бэшэгдэдэггүй, мүн гээгдэжэ ябагшадые элишэлдэг. Энээниие гүүртын тоо бүридхэгшэ хэдэг юм. Тиимэһээ һаалишад үдэр бүри хэды литр һү һааһанаа мэдээд ябадаг.

Эндэхи һаалишад һайн шанартай, удхан һү тушааха гэжэ оролдоно. Һү хэдэг амһартануудаа һайса угаадаг, һүнэй таһалга арюун сэбэр байлгадаг гуримтай.

Аллын гүүртын һаалишад энэ жэлээ амжалтатайгаар дүүргэжэ, ойн баярай жэлдэ бүри һайнаар хүдэлжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэнь найдамтай.

А. ОЧИРОВ.

Республикын колхоз, совхозуудта һү, мяха гүрэндэ тушаалгаар жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ

1966 оной ноябриин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Һү тушаалга: Түсэбэй дүүргэлтэ	Һү тушаалга: 1965 онойхитой сасуулхада	Һү тушаалга: Үнеэн бүриһөө һаагдаһаниинь (килограммаар)	Мяха тушаалга: Түсэбэй дүүргэлтэ	Мяха тушаалга: 1965 онойхитой сасуулхада
Баргажанай	79	103	746	85	101
Бэшүүрэй	97	105	1133	87	115
Зэдын	94	100,6	1129	93	106
Яруунын	95	106	960	86	73
Баунтын	108	113	942	102	100
Загарайн	89	102	1176	90	98
Захааминай	98	104	517	106	101
Кабанскын	103	111	1472	96	108
Прибайкалиин	99	103	1405	110	119
Хяагтын	100	104	1102	92	108
Мухар-Шэбэрэй	94	105	1032	86	104
Сэлэнгын	95	103	1304	85	105
Түнхэнэй	97	103	958	104	122
Ахын	66	82	179	75	83
Улаан-Үдын	92	103	1151	97	104
Хорийн	97	106	899	102	104

АМЖАЛТАТАЙ

ЗАХААМИН. (Телефоноор абтаба). Мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, «Красный Октябрь» колхозой һаалишад гүрэндэ һү худалдалгаар жэлэйнгээ түсэбые дүшэ гаран хоногоор уридшалан дүүргэбэ. Бүхыдөө энэ артелиинхид 4060 центнер һү худалдаад байна. Жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур үшөө 300—400 центнер һүн гүрэндэ тушаагдаха юм.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Г. Гончикова, Ц-Х. Ринчинова, Г. Гомбоева гэгшэд түрүүтэй. Эдэ гурбан бэрхэшүүл ажалаараа шалгаржа, бусад нүхэдтөө жэшээ харуулна.

Б. ВАНЧИКОВ.

ШАНАРТАЙГААР, ТҮРГӨӨР

ШЭБЭРТЭ. (телефоноор абтаба). Дүрбэдэхи квартал соо манай совхозой механизаторнууд 30 трактор заһабарилха түсэбтэй байгаа. Тэд тэрэнэймнай 16-ниинь заһабарилгаһаа гаранхай. Долоон трактор Шэнэ-Бэрээнэй заводто абаашагдажа заһагдахань. Үшөө 5 трактор Бэшүүрэй «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй отделенидэ капитальна заһалгада орохо. Графигай ёһоор эдэ тракторнууд шэнэ жэл гаратар бэлэн болгогдожо, асарагдахаар хараалагдана.

Мүнөө жэлдэ трактор машина заһабарилга бүтээсэтэйгөөр эмхидхэгдэжэ байгша. Ажахымнай мастерскойдо запасной частьнууд бии. Эндээ заһагдажа байһан зарим тракторнуудаа богони болзор дотор, шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн зорилго мүнөө үедэ табигдана гээшэ. Хүдэлмэридэмнай узловой арга хэрэглэгдэдэг. Узел бүхэндэ дүршэлтэй хүнүүд ажаллана. Жэшээлхэдэ, мотоорнуудые заһадаг цехтэ механизатор Юрий Банщиков хүдэлнэ. Энэ нүхэр хүдэлмэри дээрэ жэшээ харуулан, нарин нягтаар ажаллана. Үдэр бүхэн даалгабаряа үлүүлэн дүүртэдэг.

Тэрэнһээ гадна энэ оной дүрбэдэхи кварталда 20 комбайн заһабарилхаар хараалһан зад, хорин хоёрые бэлэн болгоод байнабди. 30 плуг, мүн эды сеялкэ бэлдэгдэнхэй.

Совет засагай 50 жэлэй ойдо дэлгэрһэн мүрысөөндэ ажахымнай механизаторнууд хабаадалсажа байхадаа, техникэ замсэгээ шанартайгаар, түргэн зуураар заһабарилха гэһэн тодорхой зорилго урдаа табинхай.

В. ЦЫРЕНОВ,
Бэшүүрэй совхозой главна инженер.

Шэнэ ёһо заншал тухай асуудал хэлсэхэ конференци

ҺАЙН ҺАЙХАН ЁҺО ЗАНШАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Конференциин заседаниин забһарлалгын үедэ. А. ИСТОМИНОЙ фото.

Ёһо заншал зүбшэн хэлсэхэ конференци үсэгэлдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Энэ ехэ суглаанда хабаадагшад хоёр секцидэ хубааран ажаллаа. «Хуушанай муу ёһо заншал зайсуулха», «Шэнэ гурим, ёһо заншал нэбтэрүүлхэ ба тэрэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхэ» гэһэн асуудалнуудаар ехэ һонирхолтой элидхэлнүүд уншагдаа. Конференциин секци бүхэндэ хүнүүд олоор хабаадаа. Хабаадаханшье, һонирхохоншье зүбтэй ааб даа.

Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидадууд **В. Ц. Найданов, А. Б. Соктоев, Г. О. Туденов** гурбанай бэлдэһэн элидхэл илангаяа һонирхолтой байгаа. «Хуушанай муу ёһо заншалтай литература ба искусствын тэмсэһэн, тэрэнэй үүргэ тухай гэһэн асуудалые А. Б. Соктоев тон зүбөөр, дэлгэрэнгыгээр харуулаа.

— «Хэр угһаа нааша һаад тойбо татажа, илангаяа үгытэй ядуу хүнүүдые хайра гамгүйгөөр хуурежа байһан ламын шажанай хархис удхые буряадай мэдээжэ уран зохёолшо Хоца Намсараев тобойсо элирүүлһэн юм. «Тайшаагай ташуур» гэһэн пьесынь һанаад үзыт. Тэрэнь мүнөөшье хуушараагүй гээшэ. Энэ талаар Д. Батожабайн «Тооригдэһэн хуби заян» гэһэн трилоги, Ц. Шагжинай «Шүдхэртэй сүндүүг» гэһэн пьесые дурдангүй гаража болохогүй, —гэжэ нүхэр Соктоев хэлэхэ зуураа, саашань иигэжэ үргэлжэлүүлнэ: — Интернациональна удхатай зохёолнуудай хүмүүжүүлхы үүргэ илангаяа ехэ гээшэ. Буряад композиторнууд Д. Аюшеевэй «Анда нүхэд» гэһэн оперо, Б. Ямпиловай «Агуу гоохон Ангар дүүхэй» гэһэн балет һайшаалтай. Гэхэтэй хамта, манай уран зохёолшодой, зурагшадай олонхиин арга боломжоо хүсэд хэрэглэнэгүй».

Ендэр дээрэ КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь **Н. И. Малыгин.** һайн һайхан, удха түгэлдэр гурим, ёһо заншалай үргэнөөр нэбтэржэ, хүмүүжүүлгын нүлөө үзүүлжэ байһан тухай нүхэр Малыгин хөөрэнэ. Манай Мухар-Шэбэрэй аймагта,—гэжэ элидхэлшэ үргэлжэлүүлбэ,—ородууд, буряадууд ехэнхидээ ажаһуудаг юм. Гэбэшье, «Русская береза», «Русская зима», «Хүдөөгэйхидэй һайндэр» гэхэ мэтын баярай һоололнууд баталта бэхеэр нютагжанхай, бүгэдэ зоной һайндэр болонхой. Удха түгэлдэр ёһо заншал улам үргэнөөр нэбтэрүүлхын тула һуудал байгаалай байрануудые, Культурын байшангуудые олоор бариха шухала. Жэшээнь, «Знамя Ленина» колхоздо зуун хүнэй хооллохо столово баригдаа. Эндэ тусхай зал бии юм. Залуу хүбүүд, басагадай түрэ хурим, нарай үхибүүдые найжалан ёһололго үнгэргэхэ түб эндэ бии болохо юм.

Буряадуудай һайндэр «Сагаалганай» хайшан гэжэ бии болоһон тухай түүхын эрдэмэй кандидат **Б. Д. Цибиков** хөөрэжэ үгөө. Анхандаа сагаалган шажан мүргэлтэй холбоо барисаагүй байһан. Буддын шажанай Түбэдһөө нэбтэрэн орохотой хамта хуурмаг мэхэшэ ламанар буряадай ёһо заншалта һайндэрые шажанай удхатай болгоһон юм. Энэ һайндэрэй удхые шэнэлхэ, мүнөө сагай үеын эрилтэдэ тааруулаа хада ехэ зохид һэн ха гэжэ нүхэр Цибиков дурадхана.

«Буряадуудай нэрэ ба шэнэ байдал» гэһэн асуудал бултаниие һонирхуулаа. Тус асуудалаар хэлэ бэшэгэй кандидат **И. Д. Бураев** удхатайхан элидхэл хэхэтэйгээ хамта, үе бүхэндэ ажаһууһан буряадуудай нэрэнүүд онсо өөрын удхатай, эрхилжэ ябаһан ажал хэрэгтэйнь холбоотой байһан юм гэжэ тэмдэглэнэ. Гадна манай буряад зон өөрынгөө шарай зүһые, махабадые гэршэлһэн нэрэнүүдые урдань үгэдэг байһан. Жэшээнь, Бата, Бүхэ, Шарагшан, Алсагар гэхэ мэтэ. Тиихэдэ мүнөө тад ондоо болонхой. Түгэд хэлэнһээ нэбтэрһэн хоёролжон нэрэнүүдэй оронд Туяна, Саяна, Зоригто гэхэ мэтын нэрэнүүд мүнөө олошорно.

Гадна секцинүүд дээрэ Тувын эрдэм шэнжэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэ **С. М. Биче-Оол;** Урда-Сахалинай багшанарай дээдэ һургуулиин доцент **В. Векслер;** түүхын эрдэмэй кандидат **Р. Е. Пубаев,** СССР-эй Наукануудай академиин хойто зүгэй бага арадуудай этнографиин институдай социалис байгуулалтын секторые даагша, түүхын эрдэмэй кандидат **И. С. Гурвич;** СССР-эй Наукануудай академиин этнографиин институдай Ленинградтахи отделениин хүдэлмэрилэгшэ **Л. М. Сабурова;** СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделениин түүхын, филологиин ба философиин институдай хүдэлмэрилэгшэ, түүхын эрдэмэй кандидат **Е. М. Тощакова** ба бусад үгэ хэлээ.

Мүнөөдэр конференци хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлнэ.

Манай корр.

Газарай үрэжэл—хүнэй оролдолгоһоо

ТУҺАЛАМЖА ХЭРЭГТЭЙ

Газар уһалалга тухай асуудалда парти, правительствамнай шухала анхарал хандуулаа. Энээнһээ хойшонхи жэлнүүдтэ мелиоративна хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа, хүдөө ажахын ургамалай баян ургаса абаха хэрэгтэ аргагүй нүлөөлхэ байһаниинь ойлгосотой.

Тиэд манай совхоздо энэ талаар ямар хүдэлмэри ябуулагдажа байнаб? Һүүлшын юһэн жэлэй туршада гидрометеостанциин тодорхойлһон баримтануудые харабал, жэлдээ дунда зэргээр 216 миллиметр шииг нойтон унаһан байна. Тиигээд илангаяа май, июнь һарада бороо оройдоошье ородоггүйнь харатай. Энэл хаһада тарилгаһан ургамал гандажа, муу ургаса абтана. Энэ байдалһаа харабал, илангаяа хабарай сагта газар уһалалга гэшэмпай ехэхэн хэрэгтэй.

1965 он болотор манай совхоздо газар уһалалгада миил юрын арганууд хэрэглэгдэлэг байгаа. Гансахан овощ тарижа ургуулхадаа уһа сасадаг машина хэрэглэдэг һэмди Ороохо тарян, кукуруза болон бусад ургамалнуудай ургажа байха үедэ газарынь багаар унгалуулагдагша һэн. Мүн намарай үедэ бага тарялан уһалагдаа. Энэ байдалые хараадаа абажа, мүнөө газар уһалалгаар шэнэ аргануудые нэбтэрүүлжэ байнабди. Мүнөөмнай мелиоративна хүдэлмэри севооборотой түсэбтэй зохилдуулан үнгэргэгдэнэ. Агротехническэ хэмжээ хараалхадаа иимэ шухала зорилгонуудые тэбиһан байнабди.

Нэгэдэхеэр, хабарай сагта ажахымнай бүхы уһалагдадаг тарялангай 30—40 процентнь уһалагдаха.

Хоёрдохёор, хабарай газар уһалалгые шадаал һаа богони болзорто үнгэргэхэ.

Гурбадахяар, ороохо тарян, тэжээлэй ургамал болон хартаабхын ургажа байха үедэнь зарим хүииеинь хоёр дахин уһалха, минеральна үтэгжүүлгэ оруулалсаха.

Иимэ ябуулгануудые хараалхадаа, газар уһалха хүдэлмэриие аажа эмхидхэхэ тухайгаа хөөрэлдэжэ байнабди. Илангаяа ургамалай ургажа байхада, түсхай уһа сасадаг түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэхэдэ ашатай байһаниинь элирээ. Тэрэниие 1963 онһоо хойшо манай совхоз хэрэглэжэ, овощой ургасые дээшэлүүлһэн байна. Хэрбээ урдань энэ аргаар газарай уһалагдадаггүйдэ гектар бүриһөө 40—50 центнер овош хуряагдадаг һаа, нёлондо 123 центнер абаабди. Мүнөө үедэ манай совхоз гансашье овощ бэшэ, харин ондоо ургамалые уһа сасадаг агрегадаар уһална. Тэрэнэй һайн талань харагдана бшуу. Саашадаа газараа бүри ехээр уһалдаг болохо гэбэл, 30 түхеэрэлгэ хэрэгтэй болоһдохо байна.

Тиихэдэ 1965 ондо совхоздомнай эгээл түрүүшынхеэ зурууд гаргагдажа таригдадаг болоһон. Анхан 50 гектарта шэниисэ тариглаһан байгаа һаа, байгша ондо 500 гектар хүрэтэрнь үргэдхөөбди. Зурууд гаргажа тарихада, уһа сасадаг түхеэрэлгөөр уһалхада тааруу зохид болоҗо үгэнэ. Ургасань һайжараа. Гектар бүриһөө 16—18 центнер ороохо тарян хуряагдаа һэн.

Тиигэбэшье энэ арга хэрэглэдэг болоходоо зарим бэрхэшээлнүүдтэй ушарһан байгаабди. Юуб гэбэл, полосагай утань ямар байхадаа таараха байһаниинь ойлгогдоогүй. Хоёрдохёор, ямар нормоор газар уһалхада таарахаб гэһэн асуудалда харюу олдоогүй. Манай Буряадай эрхэ байдалда зурууд гаргажа тариха гэшэ шэнэ аргануудай нэгэн болоно. Хаана Ленинград гү, али Ростовско областьдо тэрэнэй яажа хэрэглэдэгтэйнь сасуулхын аргагүй байнабди. Тиимэһээ манай Буряадай АССР-тэ уһалагдадаг газар эрхилхэ, сабшалан һайжаруулха асуудал шиидхэхэ туршалгын станци бии болгохоло зохихо һэн гэжэ һанагдана. Мүнөө байһан Буряадай туршалгын станци илангаяа мелиораци тушаа асуудал хангалтатайгаар шиидхэжэ шаданагүй бшуу.

Энээнтэй хамта совхозуудта газар уһалалгада ябаха хүнүүд һургагданагүй, тусгаар курс эмхидхэгдэжэ, талэнэй мэргэжэл дээшэлүүлэгдэнэгүй. Мүн республикымнай селекционернүүд уһалагдадаг газарта тааража ургаха түсхай сортын ороохо таряа үшөөл олоҗо шадаагүй гэхээр. Гүрэнэй сорт туршалгын станцинуудай зүгһөө уһалагдадаг газарта ямар сортын ороохо хэрэглэхэ тушаа тодорхой дурадхал мүнөөшье хүрэтэр үгы гэбэл алдуу болохогүй. Мүнөө үедэ таригдажа байһан шэниисэ бүхыдөө шахуу уһалагдадаггүй газарта ургадаг. Энээниие баримталхын тулада иимэ жэшээ харуулая. Манай совхоз «Онохойн-4» сортын шэниисые таряад, ургажа байхадань уһалжа туршаһан байгаа. Тиигэхэдэ, эдеэшэнтэхэ болзорынь удаарна бшуу. Гадна минеральна үтэгжүүлгэ ямараар хэрэглэхэ тушаа агрохимиин заабаринууд хэрэгтэй

Нютагай өрхэ байдалые хараада абангүйгөөр али нэгэн аргануудые тэрэ зандань хэрэглэхэдэ, аша үрэ гаранагүй. Газар уһалалгые үргэдхэхэ, мелиораци үргэнөөр ябуулха тухай парти, правительствамнай ехэхэн мүнгэ зөөри һомолно ха юм. Энэ асуудал нютаг бүхэндэ зүбөөр шиидхэгдэхэ ёһотой.

Үшөө ондоо асуудал абхажа хараябди. Мүнөө үедэ газар уһалагшадай ажалые хүнгэлхын тулада баһал мүртэй ажал ябуулагданагүй ха юм. Тэдэнэр ажал дээрээ шлангнуудые, ханаабуудһаа уһа гаргахадаа тэндэнь хододоо байдаг хаалтануудые хэрэглэнэгүй. «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй магазинуудта морин плугууд наймаагдадаггүй. Энэмнай жэжэ һубагуудые татахада аймшагтай хэрэгтэй байдаг ха юм. Тобшолов хэлэбэл, газар уһалагшадта хэрэгтэй зүйлнүүдэй олонхинь «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй эмхинүүдһээ абтахаар. Тиэд хүтэлбэрилэгшэдынь тэрээндэ анхаралаа табидаггүйнь гайхалтай.

Манай Загарайн аймагай уһалууриин системын хүдэлмэрилэгшэд мелиораци болон ирригаци тухай асуудалые үшөөл хангалтатайгаар шиидхэнэгүй. Ажахынуудта газар уһалха тухай түсэблэхэдөө, нютагай арга боломжые харалсангүй, миил түсэбүүдые зохёожорхиһон байдаг. Гидротехникын олон асуудалнууд, уһалагдадаг тарялан үргэдхэхэ талаар хэмжээн хараалагдахадаа проектнүүд буруутаар зохёогдоно. Мэргэжэлтэдынь өөһэдынгөө харюусалгаһаа айдаг, тусхай проектнэ организацинууд ажабайдалһаа гээгдэжэ ябадаг гэшэ ха.

Заримдаа ажахынуудта һайн юумэн бүтээгдэдэг. Бэшүүрэй Калининай нэрэмжэтэ колхоздо Алташын горхон хаагдажа, сөөрэм тогтоогдоо. Эндэ колхознигууд эдэбхи үүсхэлээ гаргаһан байна. Теэд яахадаа гидротехнигууд өөһэдынтөө һанамжа дурадхал оруулжа, иимэ ехэ хүдэлмэри хүсэлдүүлдэггүй гэшэб! Гайхалтай Энээн тушаа республикын Хүдөө ажахын министерство хэмжээ абаха зэргэтэй.

Манай совхоз энээнһээ хойшодоо хүдөө ажахын ургамалай баян ургаса абахадаа газар уһалалгые үргэнөөр ябуулха зорилготой. Тиимэшье һаа, мүнөө дээрээ ажахыдамнай шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон. Зарим талаараа туһаламжа хэрэгтэй болоһдоод байгша.

А. ГОВОРУНОВ,
Загарайн аймагай Онохойн совхозой директор.

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөн республикымнай предприяти бүхэндэ дэлисээ үргэнөөр олоно. Хүн бүхэн үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэхые оролдожо, продукциин эрхим шанарай түлөө тэмсэнэ.

Улаан-Үдын трикотажна фабрикын хүдэлмэришэн Федосья Афанасьевна Разуваева үдэрэйнгөө нормые 115 процент хүрэтэр дүүргэжэ, шанар һайнтай продукци үгэжэ байхаб гэһэн уялга абаад, амжалтатайгаар хүдэлжэ байна. Зураг дээрэ: Ф. А. Разуваева.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ОЧЕРК

ХҮРИН ЗЭЭРДЫН ХАТАРААН СОО...

ХҮРИН ЗЭЭРДЭ мориниинь Худанай эрьедэ хүрэхэдөө ябадалаа аалидхаба. Тэрэ хүн газарта һурэжэ буугаад, ашаагаа бухэлбэ. Һүүлээрнь тэргэ дээрээ зогсоод, гараса руу морёо дууна. Елүүртэ ядалдажа эхилхэдэнь:

— Хоёрдохи жэлээ нобшорһоор... Хайшаашье зон гээшэб? Намда даалгаһан һаань...— гэжэ тэрэ энэ гол дээгүүр баригдажа байһан хүүргын бүтэхые яруулха хэмжээ абадаггүй совхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдые зэмэлэн гүбэрнэ.

Голой саада бэе гаран сасуунь арба-хорин һургуулиин наһа хүсөөдүй үхибүүд шаг шууяа табилдан, тэрэниие угтажа гүйлдэбэ.

— Аба-а!.. Аба ерээ!..— гэһэн тэдэнэй ооглоо мүнөөхи хүн оройдоо дууланагүй хэбэртэй, морёо сохин, Бухата ородог харгыгаар гүйлгэжэрхинэ.

— Витя, баабайтнай тообогүй гү?—гэжэ тэдэниие гасаалан һагал Бидагарай Сэмпил гэжэ нахажаал хүн дуугараад, малдаа үбһэ үгэлэг хүһамаг тээшээ ошоно. Үшөө тэрэ нэмэжэ хэлэбэ.— Тоогоогүй хадаа сүлөөгүй ябаа гэшэл даа!

— Эдэнь амташашоо. Юун болотороо эдэ хүүгэдтэ саахар элюулэгшэб юрэдөө. Манай басаган ондоо юумэ эдижэ үгэхөө болишоол! —гээд тугалшан Жибзема Чимитова энэ хүндэ хандана.

— Саахаршье саахар... Буруунуудаа тушааба гүш?

— Тушаагаа даа. Зуун табан киилээр жэгдэрээ. Витя баабаймнай үшөөл таргалуулхаар байһан аад шадаагүйбди гэнэ һэн.

— Витя баабайлашни теэд юумэн хүрөө гэжэ байдаггүй ха юм. Ноябриин долооной урда һү тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэдээ үшөөл бираагүйбди гэһэн хэбэртэй байна һэмнай...

Эдэ малшадайнгаа иигэжэ өөр тухайнь хөөрэлдэхые Витя баабай (Энэ хүнэймнай аллар нэрэ Дашидондог Ринчинович Жимбеев юм) ойлгоһон юм шэнги: «Нохойе, ноябриин нэгэндэ үни дүүргэһэн байха юм аад, шадаагүйбди даа. Тиигэһэн һаа, шэнэ жэл болотор жаран долоон онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэб нилээд дүүргүүлхэ бэлэйб...»— гэжэ шэбшэнэ. Мүнөө Жимбеев һуритэй үбһэ трактораар татаха гэжэ ошоһон хүнүүд тээшээ гүйлгэнэ. Тэдээндэ хамһалсаха хэрэгтэй. Тиигээд лэ фермэ дээрээ тогтон торонгүй хажуугаарнь гүйлгөөд гарашаба бшуу. Үхибүүдые һанаха сүлөөнь үгы.

— Хоёр хоноод тракторытнай заһабарида абахамнай,— гэжэ Санжимитыпов мүнөө һаяхан хэлэбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы тэжээлээ шэрэжэ үрдеэгүй һаа, үшөө трактор үгэтэрнь хии хүлеэхэ болохош. Яраагүйдэ аргагүй. Угайдхадаа совхозой үгэхэ тэһэн тэжээлһээ арсажархиба.

— Баһа гү?—тэжэ Санжимитыпов үнэншэжэ ядангяар асуугаа һэн. Үнгэрһэн жэлдэ Жимбеевэй фермынхид мүн лэ гансахан өөһэдынгөө бэлдэһэн үбһэ эдижэ ондо ороһон юм.

— Тиимэ ааб даа, ядахагүйбди, —гэжэ Дашидондог Ринчинович конторо соо суглараад байһан зоной гайхатар хэлээ һэн.

Иимэ харюу дуулахадаа, Санжимитыпов баяртайхан улөө. Чиисаанынь совхозһоо байха, үшөө бүхы Хориин аймаг соо гансал өөһэдынь энэ хоёрдохи отделениин Улааха-Аралай фермэ малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлдэдэг. Энээндэнь баярлан, бахархангүй яахаб. Малынь тэжээлээр ядажа турадаггүй, тобир зандаа ондо ородог лэ. Үшөө хамагһаа ехэ һү һаадаг. Ноябриин долооной урда тээ энэ жэлэйнтээ даабариин 362 центнер һү гүрэндэ энэ фермэ тушаагаад байгаа һэн.

Дашидондог Ринчинович Жимбеев хүрин зээрдынгээ хатараан соо контородо болоһон үшөө нэгэ хөөрэлдөө ухаандаа оруулна. Мүнөөмнай үбэлэй янгинама хүйтэн эхилжэ, үүсын хаһа оробо. Үнэтэ үнэтүйхэн боло һурагшалһан хүнүүд контородо олон ерээд байгаа.

— Үнэгүйшэгөөр аргагүй юм гү? Жимбеевтэ килограммай солхообоор мяха үгэбэт. Яахадаа намда хоёр солхообто гэбэбта? Нэгэл совхоздо һуудаг, аллил бэшэ гүбди?—гэжэ Михайловкын фермын нэгэ хүн отделениие эрхилэгшэ Санжимитыповтэ ороо һэн.

— Зүб... Нэгэл совхозойт, зүб. Теэд хоёр ондоогоор ажалладаг байнат. Тиигээд та өөртөө ганса иимэ нэтэрүүгээр үүсэ эринэт. Харин Дашидондог Ринчинович һаалишадтаа үүсэ абаа. Зонойнгоо түлөө һанаагаа зобоно, оролдоно...

Тэрэтнайш тэрэ. Яахадаа иимэ үнэгүй мяха тэрээндэ үгэнэбта?—гэжэ тэрэ хүниинь һалаба һанабагүй.

— Ойлгыт даа теэд. Ямараар ажаллаһандаа Жимбеевэй фермэ 95 мүнгэтэ мяха гүрэндэ тушаана хаб, аа? Ойлгобо гүт? Тиихэдэнь танай фермын мяхан ямар сэнтэйб? Гүрэнэй тогтомол сэнгһээ үшөө үнэтэй болохоёо һанана бэшэ гү?

Үнэгүй үүсэдэ дуратай тэрэ хүн хэлэхэ үтэеэ олежо ядаа һэн. Харин Жимбеев мүнөө дотороо баяртайхан шогшуулна. Зон гайхалсана. Улааха-Аралайхидта адли үнэгүй продукци гүрэндэ тушаадаг болоо һаа, үнэгүй мяха эдидэг, һү уудаг болоно бэзэ.

Һүн гэхэһээ, энэ фермын һүншье үнэгүй юм. Улааха-Аралай һүн Худанай уһанһаа үнэгүй гэжэ Могсохоной зарим нэгэ һамгад хэлсэдэг. Нээрээшье тиимэ байхадаа болохо. Үдэр һунигүй барилгын үнэтэ модо урадхуулдаг ажалтай Худан голой уһан нээрээшье зондо үнэтэй ажал бүтээнэ. Теэд Улааха-Аралай фермын литр һүн оройдоол арбан хоёр мүнгэтэ ха юм.

Мүнөө эд бараан, зоной эдихэ хоол нилээд элбэг, хямда сэнтэй болоҗо байна. Ажалша зоной байдалшье ямараар хүгжэнэб, һайжарнаб? Дайнһаа бусахада Жимбеевэй сай һүлэхэ һүн олдодоггүй байһан юм. Литр һүнэй сэн мүнөө гүрэндэ тушаадаг һүнһөө тэбхэр арба дахин ехэ үнэтэй байгаа. Гайтайхан лэ саг һэн даа. «Дайгаа дүүргэжэ, даагаа һүүлдэһэн» хүбүүднай түрэл нютагаа бусажа ерэхэлээ, нээрээшьел даахиташаһан, ургуулшэһэн даага, гунжагаа һүүлдэжэ эхилһэн байха. Үргэдэг тэдэ малые энэ мүнөөдэрэй үүлтэртэ үнеэдүүд болгожо, нуур далай мэтэ һү һааха гээшэмнай миин дуу дуулажа ябаад хэһэн ажал бэшэ, ехэхэн тэмсэлэй, оролдолгын аша үрэ мүн ааб даа. Дайнда мордоходоо юрын буряад хүбүүн ошоһон аал, үбсүүгээрээ дүүрэн орден, медальтай Советскэ Армиин капитан болоһон хой нүхэр Жимбеев нютагаа бусаһан юм. Дайнай гал соогуур аадар бороо мэтэ буутай һомо гаталан, хэлхеэ холбоо байгуулдаг связист ябаһан юм.

Ноябрь һарын наратай энэ үдэр капитанай сэтьхэл соохи болоонуудые улам хурса, улам һайхан болгоно. Хоноог тэргын сахаригууд Бухатын добо сабшалан дээгүүр хүнгэхэнөөр тобёрно. Тэрээ тэрэ, голой эхиндэ хоёр томо трактор һуритэй үбһэнлэ дүтэлжэ ябана. Энэ һуриһөө ондоо үшөөшье олон һури тэрэ саатуурнь жэрылдэхэ юм. Тэдэниие энэ хоёр хоног соо фермынгээ газаа дууһан шэрэжэ абаашаха хэрэгтэй.

Дашидондог Жимбеевэй Улааха-Аралай фермэдэ арбан һаалишад хүдэлдэг, үшөө хоёр үхэршэн, хоёр тугалшан, малай аргашан... Тэдэ хүнүүд бригадирайнгаа хүтэлбэри доро тусхай даабарита ажалаа хэхэһээ гадна, малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлдэжэ шадаа. Улааха-Аралайхидта ондоо тээһээ нэгэшье хүн аса үбһэ сабшажа үгэһэн байхагүй. Үгэхэ һэн гэжэ тэдэ һаналагшьегүй. Юундэб гэхэдэ, һүүлэй хэдэн жэл тэдэ фермынгээ малда хүрэхэ тэжээл өөһэдынгөө хүсөөр бэлдэнэ. Энэнь тэдэнэй мяха, һүнэйнь сэнгэй үнэгүй байха хэрэгтэ ехэхэн дулдыдадаг юм.

Бригадирайнгаа тэргэтэй мори харахалаараа, Балмаев Ганжур адуулжа байһан үхэрөө орхижорхёод, амадажа гүйлгэбэ. Витя баабайе центр ороходоо, салинтымни абажа, тиишэнь бүлэнэртэмни үтөөрэйт гэһэн байгаа.

— Хэдые олоһон байбабиб?—гэжэ үхэршэн һонирхоно.

— Хоёр зуу хүрөөл даа!

— Ээ, ээ. Тиихэдээ өөдөө гаража эхилбэ бы?

— Гараба даа. Иигээд ноохи гурбан зуун түхэригөө абадаг болохобди.

Гурбан зуун түхэриг. Энэ хүдөөгэй малшанда бага мүнгэн бэшэ. Теэд энэ мүнгэн бага хэрэгээр олдоно бэшэ. Улааха-Аралайхид үбэлэй һаранuудта иимэ ехэ олзо олодог юм. Юундэб гэхэлэ, тэдэ үбэлэй сагта нэгэ центнер һүеэ 4 түх. 86 мүнгөөр гүрэндэ тушаана бшуу. Энээхэн лэ үедэ Жимбеевэй фермынхид ехэнхи һүеэ гүрэндэ тушаахые оролдолог. Тиигээдшье гансахан үбэлэй сагта үнеэдынь түрэжэ, эгээн ехэ һаамтай байдаг. Мүнөөшье Улааха-Аралайхид үни хада үнеэлээ искусственнэ үрэжүүлгэдэ оруулһан, январиин эхеэр тугалнуудаа абажа эхилхээ байна. Тиихэдэ энээхэн үедэнь тэдэнэйнтээ һүтэй байхын тула тэжээл гамнангүй үгэдэг. Элдэб концентрат, талха, силос болон бусад шэмэтэ тэжээл үйрүүлжэ болбосоруулдаг. Эдэ бүгэдэ тэжээл өөһэдынь бэлдэһэн байхада, һүниинь ехэ үнэгүй болодог юм. Харин зундаа тэдэнэй һү хоёр түхэриг гушан долоо мүнгөөр гүрэн абана. Энэньшье баһал зүб. Малай харууһан бага болодхилог ха юм. Теэд Улааха-Аралайхид зундаа үбһэеэ сабшадаг, зеленкоёо ургуулжа, силос дарадаг.

— Ганжур, ши үхэрнүүдэйнгээ байратай һаань намтай ошожо, трактористнуудта хамһалсаха болоо хаш,—гэжэ бригадир үхэршэнһөө хэлэнэ.— Юун гэжэ һанаһаш?

— Болонол ааб даа.

Үдэшэниинь эдэ ажалшадай Улааха-Аралаа бусажа ерэхэдэ, харанхы болоод байгаа һэн. Тугаарай олоороо гүйлдэгшэ үхибүүд булта гэртээ шурганхай харагданагүй. Дашидондог Ринчиновичэй морёо уяжа байхадань, һаалишан Дыжид Дашиева хэдэн фонарьнуудые бариһан гаража ерэбэ.

— Мотоорнай заводилагдажа үгэнэгүй. Ядаабди. Хэзээ зайн галтай болоҗо амарха зон гээшэбибди!—гэжэ тэрэ гэмэрнэ.

Жимбеев иигэжэ харюусана:

— Юун гээшэб даа, юрэдөө промышленна ток оруулха гэжэ телеграфна столбнуудые бохёоһоор жэл гаргахань лэ. Эдэ муу движогуудаар зобохоо хэзээ болихо зон гээшэбибди. Хүсэтэй ток үгыгөөр аргагүй байна даа. Кормозапарник, тээрмэ, уһалууримнай мүнөө үбэл баһал зобохонь ёһотой...

Бригадирай зүрхыень үбэлхөөдэг тэрэ нэгэ шухала асуудалнуудай нэгэн зайн гал юм. Хүсэтэй зайн галтай болоо һаа, Жимбеев нилээд ехэхэн юумэ хэхэб гэжэ һанадаг. Малынь шэнэ типовой далтай болоо. Һаалишадынь дүрбэн байратай һайн гэрнүүд соо һуудаг. Гансал хүсэтэй зайн гал хэрэгтэй...

Жимбеевэй гэртээ ороходонь, үдэшын юһэн час болоҗо байгаа һэн. Абынгаа яаруухан хубсаһаа һэлгэжэ эхилхэдэ:

— Папа, хаана ошохотнайб?—гэжэ заахан басаганиинь асууба.

— Суглаанда ошохомни даа. Партийна суглаан болохо һэн.

...Худан гол мүнгэн дуулгаар яларна. Хүрин зээрдэ хэды түрьяад, наринхан хүлнүүдээ сүмүүхэнээр татаба. Тэргэ дээрэ зогсоод ябаһан коммунист морёо шамдуулна. Октябриин хубисхалай 50 жэлэй ойе угтуулан, социалис мүрысөөндэ хамсыгаа шамажа ороһон Улааха-Аралай һаалишадай бригадир Дашидондог Ринчинович Жимбеев партийна суглаандаа ярана.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

Могсохон.

Улаан-Үдын хилээмэнэй 6-дахи завод—республикын эдеэ хоолой эгээл томо завод. Энэ предприятиин хүдэлмэришэд һара бүриингөө түсэб хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Жэшээлхэдэ, октябрь һарын түсэбые 111 процент дүүргээ. Зураг дээрэ: хилээмэнэй цех соо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭНЭ УЯЛГА

Зүүн-Хуурай. Модо бэлэдхэлэй пункт.

Эндэ Николай Егорович Юткинэй хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригада эрхим һайнаар хүдэлжэ байнхай. Һара бүриин даабари ходо үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай.

Бригадир Николай Егорович—дүршэл ехэтэй тракторист. Жэшээтэ ажалаараа хани нүхэдөө урмашуулан зоригжуулна. Тэрэнэй жолоододог трактор оройдооше эбдэрдэггүй.

Бригадынхид һаяхан абаһан социалис уялгануудаа шэнээр шэнжэлжэ үзэһэнэйнгөө һүүлээр, түсэбөөр хараалагдаһан 16 мянган кубометрэй орондо 17 мянган кубометр модо бэлдэхэ гэжэ нэгэн дуутаар шиидэбэ.

Хэлэһэн үгэдөө тэдэнэй хүрэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Ю. КРИВОШЕИН,
«Забайкаллес» комбинадай ахалагша инженер.

УЛАНХААНАЙ ОТДЕЛЕНИДЭ

ДЭРЭЭНЭЙ совхозой хоёрдохи отделениин түб—Уланхаан һууринда 100 гаран һурагшадай һураха шэнэ һургуули баригдаба. Һургуулиин байшан уураалаар дулаасуулагдана. Эндэнь үхибүүдэй байха интернат нээгдэхэнь.

* * *

ҮЗЭСХЭЛЭН гоё байгаалитай Үмхэй гэһэн аршаанай дэргэдэ отделениин партийна организаци, хүдэлмэришэдэй комитетэй эдэбхи үүсхэлээр хоёр квартиратай гэр, бани баригданхай. Эндэнь 30 гаран механизаторнууд болон луговодуул амарна.

* * *

ОТДЕЛЕНИИН модошо дархашуул энэ жэлдэ эрхимээр ажаллаба. Тэдэнэр Этхитэ нютагта 750 буруунуудай байха байра бодхоогоо. Хэлхэсэрэй 130 үхэр мүнөө жэл шэнэ байрада оруулангхай. Гарааһанда 700 түлгэлэй байра баригдаа. **Г. РИНЧИНО.**

Баргажан.

ОЛЗОТОЙ АГНУУРИ

Агнууриин хаһын эхилэмсээр, Нестерово тосхоной ангуушад олзотой омогтой бусажа байна. Жэшээлхэдэ, П. Г. Молчанов 400 түхэриг сэнтэй 8 булга, 160 хэрмэтэй ерээ. К. С. Лебедев, Г. И. Руднев болон М. В. Беломестных гэгшэдһээ бүридэһэн колхозой ангуушадай бригада 27 булга, 96 хэрмэ олзоһон байна.

72 наһатай үбгэжөөл Перфил Александрович Зубакиншье 4 булга 70 хэрмэ баряа. Гадна энэ үбгэжөөл 11 килограмм эмтэй домтой шиповнигой үрэ сутлуулжа тушаагаа юм. Тиихэдэ Прибайкальска коопзверопромхозой Турантайн участогай ангуушан, «Прибайкалец» колхозой гэшүүн Георгий Федорович Спирин 17 булга, 27 хэрмэ тушаажа, 676 түхэриг мүнгэ абахань.

Агнуурида дуратай Василий Родионович Патрушев 712 түхэригтэй сэнтэй хэрмэ, булганай арһа тушаагаад байна.

В. ИСТОМИН.

БОЛЗОРҺОО УРИД

Зэдэ станцидахи хайр абадаг газар өөрынгөө продукцяар гансахан республикынтаа түмэр замые бэшэ, мүн хүршэ областьнуудай эрилтые хангана. Карьерэй хүдэлмэришэд Совет засагай 50 жэлэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, хайр малтан абаха, ашаха 10 һарынгаа түсэб 126,8 процент дүүргэбэ.

Экскаваторай машинист С. Сидоров, машинистын туһалагшад А. Лукьяшка, А. Перевалов, И. Корсун гэгшэд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана.

Карьерэй коллектив байгша онойнгоо жэлэй түсэб ноябрь һарада дүүргэхэ гэжэ шиидэээ.

В. КЛОЧИХИН.

НОМ НАЙМААЛАГШАДАЙ СУГЛААН

Ном наймаалагшадай зональна суглаан ноябриин 18-да Омск городто нээгдэһэн байна. Красноярска, Алтайн хизаарнуудай, Омско, Новосибирскэ, Томско, Кемеровскэ, Эрхүүгэй областьнуудай, Буряадай АССР-эй книготоргын хүдэлмэрилэгшэд суглаанда хабаадалсана.

Манай республикаһаа книготоргын директор А. А. Балханов, библиотечнэ коллекторэй директор О. Н. Мужанова, товаровед Л. Е. Хремых гэгшэд тэрэ суглаанда хабаадалсахаяа ошоо.

Суглаан гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлөө. Тэндэ номой хэблэлнүүдэй тематическа түсэб шанартай һайнаар зохёохо, ном тараалгые һайжаруулха, тэрэшэлэн Совет засагай 50 жэлэй ойе угтуулан, 10 һара соо ном наймаалтын дүн гаргаха, 1967 ондо хэгдэхэ хэмжээ ябуулганууд хараалагдаха байна.

Ном наймаалгын хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, суглаанай хүдэлмэридэ түбэй зарим хэблэлнүүдэй харюусалгата редакторнууд хабаадалсаба.

В. МАРИНОВ.

ТАБАН ҮДЭР АЖАЛЛАХАДА...

Байгша һарын эхинһээ Улаан-Үдын судна заһабарилтын заводой шэрэм шудхалгын, оньһото хэрэгсэлнүүдые бүтээлгын цехүүдэй коллективүүд неделидээ хоёр үдэрэй амаралтатайгаар ажаллажа захалба. Үнгэрһэн үдэрнүүдэй туршада шэнэ гүримай аша туһатай байһаниинь элирбэ.

Шэрэм шудхалгын цехэй мастер Эдуард Соломонович Машков энээн тушаа иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай цехэй хүдэлмэришэдэй неделидээ хоёр дахин амархадаа, сүлөө сагтаа гэртэхи байдал, үри хүүгэдтээ анхаралаа ехээр хандуулжа үрдихэ болобо. Олон залуу эхэнэрнүүд үдэшын, заочно һургуулинуудта һуралсажа эхилээ.

Хоёр үдэр амарһанайнгаа һүүлээр олонхи хүнүүд үндэр бүтээсэтэйгоор ажаллана. Халаанайнгаа даабариие болзорһоо урид дүүргэдэг нүхэд олошорбо. Жэшээлхэдэ, коммунис ажалай ударник Сергей Владимирович Найденов, крановщица Анастасия Кирилловна Настникова, Михаил Прокопьевич Рубцов гэгшэд.

Һаяхан манай цехэйхид хамтын суглаа зарлажа, жэлэйнгээ түсэбые нэгэ һараар урид дүүргэхэ шэнэ социалис уялга баталан абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник С. В. Найденов.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ХИТАДТА АЯНШАЛГА ЮУНДЭ ТАҺАЛДУУЛАГДААБ

МОСКВА, ноябриин 22. (ТАСС). ...тахи аяншалгаяа болюулаад, ...алгдаһан болзорһоо урид Эхэ ...оо бусаһан совет-хитад хани ...саанай бүлгэмэй делегациин гэ...дэй пресс-конференци ноябриин ... хилын саанахи оронуудай ара... хани барисаанай байшан соо...бо.

...легациин толгойлогшо, «Прав...» шэнжэлэгшэ В. В. Маевский со... болон гадаадын корреспондент...дэй урда үгэ хэлээ.

...гуухэ Октябриин социалис ре...циин 49 жэлэй ойдо зорюулаг... хэмжээ ябуулгануудта хабаа...н тула, хоёр ороной хани бари...ай бүлгэмүүдэй хоорондын ха...аа холбооной түсэбтэй зохилдуу... манай делегаци Хитадай Арадай ...публикада ошоһон байгаа. Тиихэ... Хитадай олониитын түлөөлэгшэд... уулзаха, ажалша, бэлигтэй хи...арадай ажабайдалтайнь танилса... энэ арадые үнэн зүрхэнһөө хүн...дэбди, Хитадай ажалшадта Совет... Союз тухай хөөрэхэ найдал...аар замда мордоһон байгаабди. «Соёлой хубисхал» гэдэгтэй хол...й, дээрэлхүү шовинизмын үзэ..., нэгэ хүндэ шүтэн һүгэдэлтөөр, ...алис оронууд тушаа зорюута дэ...гэдэг харша үзэл бодолоор нэб...н Хитадтахи мүнөөнэй оршон ...ал манай аяншалгада нүлөөлжэ ... гэжэ мэдэһэн байгаабди. Тии...ушарһаа манай делегаци КНР-тэ ...н түрүүшынгээ үдэрһөө КПК-...хүтэлбэрилэгшэдэй политика ту...шүүмжэлхы үгэнүүд, һанамжа...ые хэлээгүй. Теэд энэ асуудал... хэлэхэ юумэн делегациин гэ...тэ яһала бии байгаа.

...хэ зуура манай делегаци тон бэр...й байдалда оруулагдаһан, манние ...уулан, тон харша оршон байдал тохёолдуулагдаһан байна. Энээнийе гэршэлхэ олон тоото баримтануудай нэгыень лэ дурдая.

Ноябриин 7-до, Агуу эхэ Октябриин социалис революциин 49 жэлэй ойн үдэр, манай делегаци Пекинэй университедтэ ошоо. Хөөрэлдөөнэй үедэ ямаршьеб «совет ревизионистнууд» тухай худал хуурмаг үгэнүүдые тэлэһэн, КПСС болон совет арадые харлаһан байна. Бидэнэр буруушаал мэдүүлээд, хөөрэлдөөнэй болоһон байшантһаа гаража ошоо һэмди.

Университедэй хашаа соо Совет оронһо харша демонстраци манай делегациин хажууда эмхидхэгдээд, Советскэ Союз, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд тушаа хорото муухай үгэнүүдые хашхаралдаа. Элэ бүгэдэнь албан тушаалтай хүнүүдэй зүгһөө дэбэргэгдэһэн, ударидагдаһан байна. Университедэй территориһоо гараха гэхэдэмнай, «хунвэйбинүүд» һаад тойбо татаа. Машинануудһаа гараад, университедэй хаалганууд тээшэ ябагаар ошообди. Бидэниие тойрожо сутларһан бүлэг этэгээдүүд элдэб эсыххеэр хашхаралдаа. Тэдэнэр харгы хүндэлэн зогсожо, бидэнэй ябаха зам хааһан байна.

Бидэнэр пролетариадай гимн «Интернационал» дуулаабди. Тиихэдэмнай, «Зүүн зүг улайрна» гэһэн дуу дуулахыень тойроод зогсоһон бүлэг хүнүүдтэ хэниинышьеб захирба. Хитад орон дотор мүнөө пролетариадай агуу эхэ гимнын орондо нэгэ хүниие магтан дуулаһан дуун дууладаг болоо юм байна гэжэ үшөө дахин үнэншэн ойлгообди.

Шанхайда манай делегаци һураггүй бараг оршон байдалда аяншалаа, энэнь хитад-совет хани барисаанай бүлгэмэй Шанхайдахи отделениин түлөөлэгшэдэй ушар мэдэхэ байһанһаа болоо гэжэ хэлэхые хүсэхэ байнабди. Гэхэтэй хамта, Шанхайда гол түлэб промышленна предприятинуудта, арадай коммунада хүрөөбди, тэндэ «хунвэйбинүүдэй» эмхи үгы, тэндэхи ажалшад ороноо тэжээхын тула ажал хэдэг байна. Совет оронһо харша аашануудые гаргагшад өндэхинэй дэмжэлгэдэ хүртэхэбди гэжэ хэр баг саах байгаа ааб даа. Теэд эндэшье манай делегациие үдэшэжэ ябалсаһан хитад хүнүүдэй зарим нэгэн Советскэ Союз тушаа харлалга гүрдэлгэ хэхэ һэдэлтэ гаргаа.

Гуанчжоуда аяншалһан түрүүшынгээ үдэр—ноябриин 15-да тэндэхи ярмагта ошожо хараха үедэмнай, баһал Совет оронһо харша мэдүүлгэнүүд хэгдэһэн, хашхаралдаанууд болоһон байгаа. Совет оронһо эсэргүү харлалга гүрдэлгэнүүд КПСС-эй ленинскэ ЦК-гаа, Советскэ правительстваа тойрон нягтаар жагсаһан бидэниие, манай арадые доромжолһон ябадал болоно гэжэ үдэшэжэ ябаһан ОКСД-гэй түлөөлэгшэдтэ советскэ делегаци нэгэнтэ бэшэ хэлэһэн байна. Совет-хитад хани барисаае муудхааха зорилгоор Советскэ Союзда харша ябуулгануудай хэгдэһэн тушаа буруушаал нэгэнтэ бэшэ мэдүүлээбди. Теэд эдэ буруушаалнуудмнай анхаралда абтаагүй гэжэ В. В. Маевский хэлэбэ.

Иимэ байхадань, Гуанчжоуда аяншалгаяа таһалха, Пекин бусахамнай гэжэ мэдүүлхэһээ ондоо арга советскэ делегацида байгаагүй.

Делегациин гэшүүд Пекин бусаад байхадаа, советскэ делегациие зоши дой гуримаар угтаагүй тухай, хүдэлмэридэнь һаад тойбо татагдаһан тухай шаналалаа ОКСД-гэй (хитад-совет хани барисаанай бүлгэмэй) түбэй правлениин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзахадаа мэдүүлээ. Байгша оной октябрьда хитад-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегациин Советскэ Союзда аяншалхадань, тад ондоо, таатай зохид оршон байдал хангагдаа һэн гэжэ һануулаабди.

ОКСД-гэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад Советскэ делегаци тушаа гаргагдаһан харша аашануудые буруушаахагүйһөө гадна, харин үмөөржэ ороһон байна. Мүн манай партиие, Советскэ Союзай политикые муушалһан шэнэ харлалга гүрдэлгэнүүдые хэһэн, бидэниие занаһан байгаа.

Иимэ оршон байдалай тохёолдоһон дээрэһээ аяншалгаяа таһалдуулжа, Эхэ орондоо бусаха баатай болобобди гэжэ манай делегаци тэмдэглээ һэн. Манай делегаци иигэжэ мэдүүлээ: манай парти, манай гүрэн тушаа Хитадта хэлэгдэдэг худал хуурмаг мэдүүлгэнүүдые эрид шууд буруушаанабди. Совет арадай, манай алдарта Коммунис партиин, Советскэ правительствын бата нэгэдэл һуларуулха зорилгоор КНР-тэхи зарим нэгэн хүнүүдэй гаргадаг аашые тон гутамшаг муухай ябуулга гэжэ тоолонобди. Империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ тухай хэлэдэг аад, үнэндөө империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые буруушаадаг, тиин Вьетнамда эсэргүү американска түримхэйшүүлые һамна сохихо ябадалда һаад тойбо татадаг хүнүүдэй; дэлхэйн коммунис хүдэлөөе бутаргаха гэжэ оролдодог хүнүүдэй, Советскэ Союзда эсэргүү тэмсэл ябуулдаг хүнүүдэй, эдэ ябуулгануудаараа революциин, социализмын ба амгалан байдалай дайсадта сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэдэг хүнүүдэй, агуу эхэ марксистско-ленинскэ һургаалай, социализмын хүндые бууруулха гэжэ оролдодог хүнүүдэй гутамшаг ябуулгые эрид шууд буруушаанабди. Хитад арадай ерээдүйн һаруул тунгалаг байдалтай болохо байһанда, Советскэ Союзай ба Хитадай арадуудай аха дүүгэй хани барисаанда этигэнэбди. КНР-тэ аяншалгынгаа бэрхэшээлдэ ороошье һаань, Советскэ Союз тушаа Хитад ороной ажалшадай гүнзэгы талархалай, хани барисаанай мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байһыень мэдээбди гэжэ В. В. Маевский хэлэбэ.

Делегациин гэшүүд Хитадаар ябахадаа хараһан, дуулаһан юумэ гухайгаа хөөрэбэ.

Манай делегациие хэдэн хүн үдэшэжэ ябалсаһан байгаа гэжэ Советскэ Союзай Герой И. П. Кожар хэлэбэ. Тэдэнэй аяг аашаһаа харахада, совет болон хитад арадуудай хани барисаа бэхижүүлхые оройдоо хүсэдэггүй байһаниинь элирээ. Жэшээлэн хэлэбэл, үдэшэгшэдэй нэгэн ноябриин 15-да Гуанчжоу хотодо үгэ хэлэхэ зуураа, Советскэ Союз Хитадта ехэ хохидол ушаруулаа юм гэһэншүү, айхабтар муухай үгэнүүдые хэлээ. Саашадаа иигэжэ сэхэ мэдүүлһэн байна: «Гитлеровскэ фашистнуудай хэһэн хорото муухай ябуулгануудые совет арадай мартаха, хүлисэхэ ёһогүй байһандал адляар, хитад арад энэ хохидолые мартаха, хүлисэхэ аргаһыгүй».

Манние гитлеровскэ Германитай жэшэһэниинь яахын аргагүй муухай байба, тэрээн тушаань тэнгэ хэһэн мэдүүлгынгээ гол хубииень энэ пресс-конференци дээрэ дабтахамни: «Немец фашистнуудтай гурбан жэл шахуу тэмсэһэн партизануудай соединениин командир ябаһан би, толгойм түлөө фашис командованиин 100 мянган марка түлэхөөр найдуулагдаһан тэрэ хүн—би, 1924 ондо ленинскэ урягаар партида ороһон коммунист би эндэ Советскэ Союз тушаа иимэ сасуудхалгын хэгдэхэдэ үнэн зүрхэнһөө дураа гутан зэбүүрхэнэб».

Удаа гээнь коммунис ажалай ударник, Москвагай часай нэгэдэхи заводой слесарь В. Н. Антонов үгэ хэлээ. Ажалша хүнүүдтэй хөөрэлдэхые хүсэһэн аад, тиигэхэ аргамнай болоогүй. Предприятида гү, али коммунада делегациин ошоходонь, захиргаанай түлөөлэгшэд угтадаг, тиигээд гол түлэб кабинедүүд соо хөөрэлдөөн болодог байгаа. Тиимэ хөөрэлдөөнэй һүүлээр ябууд харалга эмхидхэгдэдэг байба. Хүдэлмэришэдтэй сэхэ хөөрэлдэхэ арга боломжо бидэндэ байгаагүй. Тиигэбшье хүдэлмэришэдэй хажууда ошоходомнай, хаанаһаа ерэһыемнай мэдэхэдээ гарыемнай барижа, өөһэдынгөө харасаар гү, али элдэб тэмдэгээр бидэндэ һайнаар хандалагаа элирхэйлдэг байба.

Шанхайдахи часай заводто ошоод ябахадаа иигэжэ асуугаабди: гол хүсэниинь студентнэр ба һургуулиинхид болоод, харин тэрээндэ хабаадалгаһаа пролетариадай зайсуулагдаад байхада, энэтнай ямар «пролетарска хубисхал» гээшэб? Хүдэлмэришэд оролдосотой нэтэрүүгээр ажаллаха ёһотой—энэнь соёлой хубисхалда оруулха хубитань болоно гэжэ заводой директорэй орлогшо харюусаа. Энэ аяншалгын эсэстэ тэрэ «хубисхал» гээшэнь хүдэлмэришэд, таряашадай уг зорилгоһоо гадуур юм байна гэжэ лаблан ойлгооб.

Волгоград хотын ажалшадай депутадуудай Соведэй депутат З. Ф. Дубровинада үгэ үгтэбэ. Хитадтахи «соёлой хубисхалай» үедэ һургуулинуудай хаагдаһаниинь мэдээжэ. Хитад арадай түйлаһан һуралсаха эрхэ бэелүүлэгдэхэеэ болиһон удхатай болоно. Һургуулинуудай хэшээл хэзээ эхилхэб гэжэ Хитадта хэншье мэдэ хэлэжэ шадахагүй байба. Бомбодолгын болоһоор байтар, дайнай бүхы аюулай үзэгдэжэ үргэлжэлһөөр байтар, Вьетнамай Демократическа Республикада һуралсалай жэлэй һаадгүй эхилһые Хитадтахи байдалтай жэшэхэдэ бүришье гайхалтай болоно гэбэ.

Профессор А. И. Овчаренко иигэжэ хэлээ: Пекинэй университедэй «соёлой хубисхалай» комитедэй гэшүүдтэй хөөрэлдөөнүүд тон орёо, хүшэроор үнгэрөө. Эдэнэр соёл болбосорол тушаа Марксын, Энгельсэй, Ленинэй ямар хараа бодол баримталдаг байһые тон балараар ойлгодогынь элирээ.

Шанхайдахи «хунвэйбинүүд» Пушкинда табигдаһан памятнигые эбдэһэн байна. Уншагшадта Пушкинай номуудай үттэдэггүй байһые, памятнигай һандаагдаһые бидэнэй ехээр гайхахада, «Пушкин—пролетар уран зохёолшо бэшэ ха юм!». Шанхай хотын библиотекын хүдэлмэрилэгшэд мэдүүлбэ.

Литературадахи ревизионизм үнэн юумэ бэшэхые уряалалгаһаа эхилдэг, Михаил Шолохов «Хүнэй хуби заяан» соогоо ...аймхай хүниие алдаршуулан магтаа [illegible] гэжэ тодоруулхые Шанхайн уран зохёолшод үсэд нэтэрүүгээр оролдоо.

Шанхайн «хунвэйбинүүд» Л. Кенбелиин бүтээһэн мэдээжэ памятнигые—совет, хитад арадуудай хани барисаанай һүлдэ тэмдэг болоһон памятнигыешье задалжа хаяа. Хитадта мүнөө боложо байгаа бүхы юумые «пролетарска соёлой агуу эхэ хубисхал» гэжэ хэлэхын аргагүй. Энэнь хубисхал бэшэ. Гэхэтэй хамта, мүнөө боложо байһан юумэндэ Хитадай пролетариат ямаршье хабаагүй байна. Эдэ бүгэдэнь мүн баһа соёл болбосоролдо ямаршье хабагүй, марксизм-ленинизмдэ тон харша байна гэжэ А. И. Овчаренко хэлэбэ.

Делегациин гэшүүд пресс-конференциин түгэсхэлдэ журналистнуудай асуудалнуудтань харюусаа.

БОЛГАРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. БКП-гэй IX съездын хүндэлэлдэ зорюулан, шэнэ промышленна предприятинууд ашаглалгада үгтөө, хүдөөгэй ажалшад ехэ амжалтануудые түйлаа. Зураг дээрэ: Ямболедохи «Сила» гэжэ заводой машина бүтээгшэдэй гаргаһан хүдөө ажахын машинанууд.

БТА-гай—ТАСС-ай фото.

ЗУРАГЛАЛ

УЯЛГАДАА ХАНАМЖАТАЙ

...МАГАЗИН соо... Ягаан шарахан яблоканууд наймаанда гаража, янза бүриин амһарта сүүмхэнүүдые бариһан эхэнэрнүүд оошорто зогсоно. Наймаалагша—нэгэ залуухан басаган хүнүүдтэ һөөл огсом хажараар хандана. «Энэ басагые яажа һургадаг, хэһээдэггүй юм агшаб. Дан лэ һаа үнгэршоо..», «Аргаарыт, амһартаяа тодоһуулби», «Ай даа, халаг» —иимэрхүү гэмэрэлдээн, «гэгэлдээн» гараадхина. Тиин тэдэнэй хажууда нэгэ сайбар улаахан шарайтай, хилэн харахан нюдэтэй, айхабтар урин илдамаар эпеэбхилһэн бүряад эхэнэр бии боложо, хоёр-нэгэн үгэ залгана.

— Та, басаган, хүнүүдтэ яагаа шэрүүнээр хандана гээшэбта?—гэжэ наймаалагшада хандана.

— Ши хэн юун аад, баһа хажуугаар оролсоо хүмши?!

— Би горсоведэй депутадби... Хүдэлмэриинетнай шалгажа ябанаб, —гэбэ Дулма.

Шууялдааншье замхарба.

Һүүлээрнь наймаалагшадтай хөөрэлдөөн болоһон, тиигээдшье элирһэн, тодорһон юумэ балай үгы, харин лэ олонхидынь тэрэ хажар хатуу басагаяа үшөө үмөөрхэ, харин депутадые зэмэлхэ һанаатайнууд байба. Иигэжэ Дулма Тыхеевагай—Улаан-Үдын городской Соведэй депутадай ажал ябуулга эхилээ һэн...

Дулма мүнөө тиигэжэ эшэхэ, гайхахаяа болинхой. Ажаглаһан дутуу дундануудые усадхаагүйдөө тунхаридаггүй.

Теэд хаана энэмнай хүдэлдэг хүн бэ? ЛВРЗ-гэй гальвано-хушалгын участогта мүлигшөөр. Тэндэ ороо һаатнай, шулуун гү, али бүд сахаригтай бишыхан бүлюу-мөөрнүүд эрьелдэжэ, ээрсэгэй эршэгэнээндэл адли аад лэ, хүхэ буха шубуухайн ехэ нэтэрүүгээр наадаһандал абяан соностохо. Дулма Нимбуевна вагоной үүдэнэй хуушарһан барюул, плацкартын «дүрөө» гэхэ мэтын айхабтар олон янзын багажа хэрэгсэлнүүдые тэрэ эршэгэнэн хүдэлжэ байгаа мөөрнүүдэйнгээ үнсэг дээрэ табин няажа мүлихэ. Тиихэдэ тэдэнь «залуугайхи» ялагар сагаан үнгэеэ бусаажа абаха юм. «Дулмые гуша найма наһатай гэлсээ һэмнай. Теэд яаһан залуугаар харагдана гээшэб. Энэ булад, түмэр, хүнгэн сагаан детальнуудай «залуу» болодогтол энэ ажал хүдэлмэринь өөрыень баһа иимэ залуу болгоно гээшэ гү» — гээд гайхахат.

— Харана гүбта даа. Дулмамнай ажалдаа айхабтар дашуурдаг хүн. Энэнь лэ хамагай эрхим үльгэр жэшээ болодог юм. Анха түрүүн будагша-сэбэрлэгшэ байһан юм. Тиигээд энэ ажалдаа хүдэлжэ ябаад, тон богонихон болзор соохоно хамаг теори, практикыень шудалжа, мүлигшын мэргэжэл шудалжа, жэл үнгэрһэн хойно хоёрдохи разрядтай болоо. Даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Бултанайнгаа түлөө оролдодог. Өө—даа, бэрхэл эхэнэр даа,—хурдан, хурса. Депутадайнгаа уялга эрхимээр дүүргэдэг,—гэжэ цехэй мастер Иван Иванович Шевцов магтажа ханахагүй.—Өө даа, ажалдаа эрхимээр хандадагынь юунээршье сэнгүй.

Үнэхөөрөөшье Дулма Нимбуевна дутуу дундые хараа һаа, нөөжэ, нюужа гоёохогүй, сэхэ руунь лэ эрилтэ табидаг—эгсэхэншье гээ һаа. Заримдаа эгсэ зантай, ямарханшье муу зантай хүниие үгэдөө оруулаадхиха шадалтай хүн.

Эгээл иимэһээ тэрэниие арад зон городской Соведтэ депутадаар дэмы һунгаагүй. Энэмнай депутадайнгаа уялгые яажашье һаань бэелүүлхын хойноһоо оролдодог. Худалдаа наймаан дээрэхи дутагдалнуудые усадхаха, хүүгэдэй саад барюулха, гэр бүлэ доторой асуудалнуудые шиидхэхэ, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха гэхэ мэтээр һанаагаа зобохо, оролдохо, анхарха юумэниинь олон даа.

Гэр бүлэ доторой асуудал илангаяа ехээр сүлөөень таһалдаг.

...Табадахи участогта Гончаровтан ходол эбээ таһардаг, һаладаг, һандардаг байба. Хүршэнэрынь зэмэлбэ, аргадаба. Ямаршье үрэ гарабагүй. Тиихэдэ һамганиинь депутадтаа хандаха баатай болоо һэн ха.

— Яажа арсалтайб... Гэртэнь ошожо, мүн үбгэ һамган хоёрой хүдэлжэ байдаг—хирпиисын заводто ошожо хөөрэлдөө һэм. Бэе бэедээ инагуудшье һаа, өөдэгүй юумэн дээрэһээ атаа мэеэ буляалдадаг, хэрэлдэдэг, һүүлээрнь үбгэниинь архидажа салшадаг, хэрүүл татадаг байгаа. Һайсахан лэ ябадал хэгдээ һэн. (Гансашье энэ бүлэнэр бэшэ ааб даа). Ходол тэдээн тухайгаа һуража, һанаагаа зобожо ябахаш. Тиигээд тэдэнэр эбтээ ороһон, яһала һайжарһан байгша,—гэжэ депутат хөөрөө һэн.

...Дулма өөрөө хүдөө нютагта түрэһэн. Талын аали номгон байдалда, дунгинама арюухан агаарай аглагта, хибэс ногоон дэбисхэртэ хэды дадаһан байбашье, энэ уурал һаарал бааяһан, наярһан, түерһэн ЛВРЗ-гээ юунһээшье үлүүгээр һанадаг.

— Би уншарһэн хүмби. Эгэшэдээ город ерэжэ байрлаа һэм. Дайн сэрэг боложо, олон класс дүүргэжэ шадаагүй бэлэйб. Энэ дутуугаа хүсэлдүүлхын тула гэжэ юм гү, элдэб янзын номуудые уншажа ороо һэм... Булад хайлуулагшада хадамда гараа һэм. Тиигээд нүхэрни намая өөрынгөө ажал тээшэ татаа юм. Элдэб янзын хүдэлмэридэ ябааб. Хэдэн үхибүүдтэйб. 1960 онһоо мүлигшөөр хүдэлнэб. Гальваническа цехтэ ажаллаха—дабхар мэргэжэлтэйб. Ехэл һайн коллектив соо байдагби, —гэжэ ажабайдалайнгаа намтар тухай халта дурдаа һэн.

Энэ нүхэрнай гансал ажал дээрээ, цехтээ бэшэ, мүн бүхы заводойнгоо ажал хэрэгүүдээр һонирходог. Хаана, хэнэй түрүүлһые, ямар үүсхэл гаргаһые ходол мэдэһэн ябадаг, нүхэдтөө хөөрэжэ үгэдэг.

Горсоведэйнгээ сессидэ, саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэридэ шударгыгаар хабаадалсадаг. Тэндэһээ абаһан «хубита» даалгабаряа шударгыгаар дүүргэдэг. Блокнодыень хараа һаа гайхахат: сессиин гү, али комиссиин зүблөөнэй үедэ хэһэн тэмдэглэлнүүд тэндэнь дүүрэн. Тиигээд өөрөө юу хэхэ, бүтээхэ тухайдаа һара, неделеэр хубаарилан бэшэнхэй: гол түлэб үнөөхил ажаһуудалаар.

Олохон асуудалнуудые депутат нүхэдтэйгөө, предприятиингаа хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэдэг.

— Шадал хүсэмни, эрдэм мэдэсэмни хүртэхэ гү гэжэ ехэл һанаата болог шо һэм... Сэхыень хэлэхэдэ, мүнөөшье амар, бэлэн бэшэ. Өөрын ажал, гэртэхин. бүлэнэр гэжэ байха. Сүлөө саг оройдоошье гарадаггүй. Һунгагшад тон хүлеэгдээгүй олон асуудалнуудые абажа орожо ерэхэ. Худалдаа наймаан, гэр бүлэ доторой асуудалнууд һаа эхилээд... яажашье һаань шиидхэхэ ёһотой болохош. Бэрхэтэйшэг даа. Тиигэбэшье хүн зондо аша туһа хүргэжэ ябаһанаа мэдэрхэдэ юунһээшье үлүү шэнгөөр һанагдаха юм. Олон хүнүүд баясаха. Депутат ябаха гээшэ харюусалгатай, хүндэтэйшье үүргэ ха юм даа,—гэжэ Дулма Нимбуевна омогорхонгёор хөөрөө һэн...

Р. ЦЫБИКОВ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ВЕНГРИ

Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй пленум болоо. ВСРП-гэй съезд дээрэ Центральна Комитедэй хэхэ элидхэлэй проект, съездын шиидхэбэриин проект тухай ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар мэдээсэл хээ. Партиин хубилгагдаһан уставай проект тухай ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь Бела Биску мэдээсэл хэһэн байна. Энэ проект IX съездын зүбшэхэ зүйлдэ мүн лэ оруулагданхай.

Элидхэлэй, шиидхэбэриин болон Уставай проектнүүдые үргэнөөр зүбшэн хэлсэһэнэйнтээ һүүлээр Центральна Комитет эдэ документнүүдые нэгэн дуугаар һайшаагаа.

ПОЛЬШО

1967 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй ПНР-эй 1967 оной бюджедэй, 1968 оной түсэбэй гол хараануудай проектнүүд, 1965 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй дүүргэлтэ, 1965 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай правительствын тоосоон сеймын хаража үзэлтэдэ табигдаа.

Сеймын маршал Чеслав Выцех даргын түрүүлэлгэ доро бюджедэй болон финансын экономическа түсэблэлгын комиссиин заседани боложо, тэрээн дээрэ эдэ документнүүдэй нэгэдэхи уншалга болоһон байна.

РУМЫНИ

Элдэб мэргэжэлэй: таряан ажалай, виноград ургуулгын, мал ажалай болон бусад гурбан жэлэй агротехническэ курсануудта Румыниин хахад миллион үлүүтэй таряашад һурадаг. Тэдэнэй хэшээл хүдөө ажахын гол хүдэлмэриин дүүрэмсээр, ноябриин тэн багаар эхилээд, хабар болотор үргэлжэлдэг юм. Курсануудые дүүргэһэн таряашадай эрдэмые саашадань дээшэлүүлхын тулада мүнөө жэлдэ кружогууд эмхидхэгдэхэ.

ГДР

«Карл Цейст Йена» гэжэ арадай предприятиин—нарин механикын, оптикын, электронно аппаратурын зүйлнүүдые дэлхэй дээрэ эгээн лэ ехээр гаргадаг предприятинуудай нэгэнэй үйлэдбэриин коллектив предприятиингаа тогтоһоор 120 жэлэй ойе тэмдэглээ.

Хүсэд һандаргагдаһан аад, дайнай һүүлээр дахяад һэргээгдэһэн энэ завод наука болон техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлтые болотоор үүсхэгшэ болоо. Тэрэнэй бүтээжэ гаргаһан продукци ГДР-тэ үргэнөөр хэрэглэгдэхэһээ гадна, дэлхэйн 100 орондо, тэрэ тоодо Советскэ Союзда гаргажа худалдагдадаг.

Тус предприятида 20 мянган хүн хүдэлдэг. 1949 онһоо хойшо заводой үйлэдбэриин хэмжээн 5 дахин нэмээ.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Ажалшадай VII кинофестивалиин дүнгүүд Прагада соносхогдоо. Энэ фестивалиин онсо өөрэ шэнжэнь гэхэдэ, тусхай жюриһөө гадна, харагшадһаа байгуулагдаһан жюри кинофильмнүүдтэ сэгнэлтэ үгэдэг, тэрэшэлэн шагналнуудые тогтоодог байна. «Би 20 наһатайб» гэжэ совет кинофильм ЧССР-эй Профсоюзуудай Центральна Соведэй гол шагналда хүртөө.

(ТАСС).

СОЁЛШОД—МАЛШАДТА

Мүнөө Ахада аймагай, хүүгэдэй библиотекэ, Культурын байшан, хүдөөгэй дүрбэн библиотекэ, 4 клуб ажаллана. Тэдэнние даагшанар булта даа шахуу тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэд—малшадай дунда ехэхэн ажал ябуулна.

Эдэ үдэрнүүдтэ 12 хүнһөө бүридэһэн агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь Д. Сыренов) Орлик тосхонһоо гаража, аймагайнгаа бүхы колхозуудаар ябажа эхилбэ. Артельнүүдэй малшадта наада, зүжэг харуулжа, тэдэнние баясуулха. Эдэнэр гансашье наада табяад ябаха бэшэ, хүдөөгэйхидтэ туһаламжа үзүүлхэ, лекци, хөөрөөнүүдые үнгэргэхэ юм.

Хүдөөгэй соёлшод оролдолго гаргана. Жэшээлхэдэ, Сорок тосхоной залуушуул—багшанар, һурагшад, мэргэжэлтэд уран һайханай бүлгэм эмхидхэжэ, наада зүжэг табина. Энээние ударидагшань—хүдөөгэй клубые даагша Сырен Дамбаев юм. Эндэхи малшад залуушуулай наадые халуунаар угтана. «Манай артистнар шадамар лэ зон даа!» гэжэ тэдээн тухай хэлсэдэг.

«Коммунизм» колхозой хүдөөгэй клубые даагшаар һаяхан 11 класс дүүргэһэн Людмила Хумаева ажаллана. Ажалдаа ехэ оролдосотой, һүбэлгэн бэрхэ нүхэр. Комсомолой эмхитэй ехэ нягта холбоотойгоор хүдэлдэг. Октябрь-ноябрь һаранууд сос эндэхи залуушуул малшадта 4 дахин наада табяа.

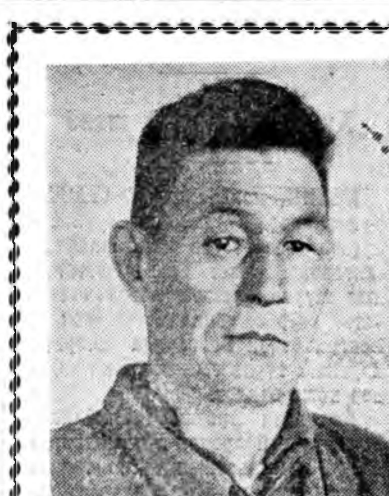
Бүрэн-Голой хүдөөгэй клубые даагша Елена Нуртаева баһал һайнаар ажаллажа эхилээ. Гансал клуб соогоо байха бэшэ, харин малшадта ябажа, ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэнэ. Ханын газетэ, дайшалхы хуудаһануудые гаргалсана.

Хэды тиигэбэшье, ажалдамнай дутуу дундаиууд бии. Аймагай Культурын байшан, директорынь Ж. Замбалов муугаар ажалладаг, өөрөөшье журам эбдэдэг байгаа. Тиигээд соёлой таһагта шүүмжэлэгдэһэн, хүдэлмэреэ һайжаруулхыень һарын болзор үгтэһэн байна. Профсоюзай эмхиин зүблөөн дээрэ Хара-Хужарай хүдөөгэй библиотекые даагша нүхэр Н. Галсановагай ажал тухай асуудал зүбшэгдөө. Ажалаа тэрэ һайжаруулхаб гэжэ үгэеэ үгэһэн.

Ахын аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэд ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, партиин, XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхал байха.

М. ГОНЧИКОВ, Ахын аймагай Соведэй соёлой таһагые даагша.

УРАН ГАРТАНАЙ НЭГЭН

Григорий Васильевич Лизунов «Дружба» колхозой дархашуулай бригадые хүтэлбэрилдэг юм. Ара-Хэрээтэ тосхоной олон барилганууд—кузница, модоной дарханай мастерской, хүүгэдэй ясли, хонидой байра, һургуули, таряанай складууд, фермэ дээгүүрхи культбазанууд, автомашина болон тракторай гараж—бүгэдэ тэрэнэй уран гараар бүтээгдэһэн байха. Байгша ондо барилгашадай бригада полиин стан дээрэ культбаза барьяа, һаалиин фермэдэ тэжээлэй цех бодхоогоо.

Григорий Васильевич 56 наһатай болобошье, хүнтэн сарюун, колхозойнгоо ниитын али бүхы ажалда тон урагшаа һанаатайгаар ябадаг. Хабартаа газар уһална, зундаа, үбһэ хуряалтын халуун хаһада хэдэн томо сомоонууд тэрэнэй хүдэр гараар бодхоогдоно гээшэб! Үбэлэй үедэ энэ хүнэй ажал бүри ехэ байдаг. Барилгын модо бэлдэнэ, шэнэ барилганууды хүтэлбэрилнэ.

Совет засагай 50 жэлэй ойн ехэ баярые угтуулан, тус колхоз ажаһуудалай болон ажахын олон барилгануудые хэхээр хараалан хай. Мүнөө шэнэ клубай һуури табигдаа. Эдэ барилгануудые нүхэр Г. В. Лизуновой бригада гол түлэб хэхэ болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. В. Лизунов.

Н. КУРТОШИН.

Бэшүүрэй аймаг.

Комсомолой гэшүүн Мария Найденова хэдэн мэргэжэлтэй. Олон янзын аппарат, автомат аргаар хүдэлгэгдэхэ түхеэрэлгэ дээрэ продукци шалгаха даабари тэрэ дүүргэжэ шададаг. Һүнэй комбинадай энэ хүдэлмэришэн даабаряа һара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг, продукциин шанар һайжаруулха гэжэ оролдодог.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Саяан уулын хормойдо

Түхэрсэн сагаан Түнхэн нютагай хойморто, сагаан мүльһэн оройтой Саяан уулын хормойдо Буряад оронoймнай эмтэй, домтой «Аршаан» курорт оршодог юм. Эндэмнай жэл бүри Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй хэдэн мянган ажалшад аргаламжада амаржа бусадаг байха.

Гадна «Аршаанда» ошоошьегүй хүн тэрэнэй эм дом уһые амасаха аргатай гээшэ. Юуб гэхэдэ, Түнхэнэй плодоовощой завод Аршаанай уһые шэлнүүд соо эюулжэ, ороной олон тоото хото городуудта, хүдөө нютагуудта эльгээдэг байна. Энэ жэлдэ тус завод 800.000 шэл соо аршаан хэжэ ябуулха түсэбтэй байһан һаа, 945000 шэл эюулжэ, Москва, Омск, Эрхүү, Приморини хизаар болон Улаан-Үдэдэ эльгээһэн юм.

Октябриин һайндэрэй урдахана заводой эюулгын цех үшөө 5000 шэлэй захил абаа һэн. Үбэлэй үедэ аршаан эюулхэ түхеэрэлгэгүйшье һаа, цехэй хүдэлмэришэд хүтэлбэрилэгшэ Людвиг Денисович Левицкиингээ хүтэлбэри доро абаһан захилнуудаа дүүргэхэ али бүхы арга боломжонуудаа элсүүлһэн байна. Тиигэжэ аршаан эюулхэ ажалай һаадгүй ябуулагдахын тулада хуушанай хүдэлмэришэ Екатерина Бадмаевна Утеева, коммунис ажалай ударник Роза Петруева, Доржо Замбалов, цехэй бригадир Август Петеев болон аршаанай шанар шалгагша Валентина Белозерова гэгшэд ехэхэн туһа нэмэреэ оруулнад.

Энэ зурагууд дээрэ шэлнүүд соо хэгдэжэ байһан аршаан манай Буряадай болон Эрхүүгэй областиин хүдөө нютагуудаар эльгээгдээ.

Цехэй коллектив абаһан социалис уялгануудайнгаа ёһоор миллион хахад шэлнүүд соо аршаан эюулжэ ябуулха байна.

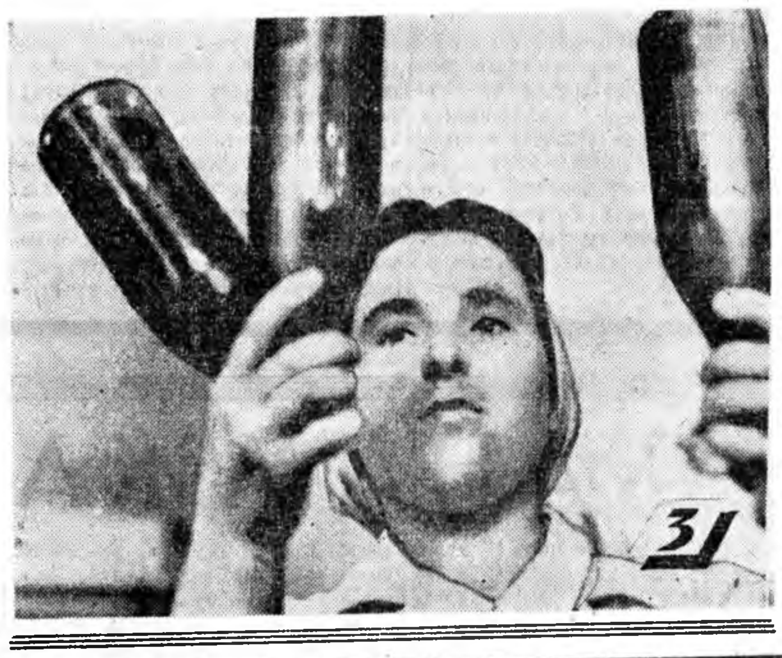
Зурагууд дээрэ: 1). эюулгын цехэй түрүү хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник Роза Петруева. 2). Доржо Замбалов аршаантай шэлнүүдые таглажа байна. 3). Валентина Белозерова шанар шалгана.

П. БУРМАКИН.

Авторай фото.

ТОҺО ЕХЭЭР ҮЙЛЭДБЭРИЛӨӨ

Нарһатын тоһоной заводой коллектив түсэбтэ 10 һарынтаа даалгабарине амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Эндэ түсэбэй ёһоор 3249 центнер тоһо гаргаха байгаа һаа 3344 центнер һайн шанартай сагаан тоһо үйлэдбэрилһэн байна.

Мүн эндэ түсэбһөө гадуур 2346 центнер сагаан эдеэнэй элдэб зүйлнүүд хэгдэһэн байха юм.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ.

Яруна.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ГУРБАДАХЯА ШАЛГАРБАД

Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин болон райпрофсожой хүтэлбэрилэгшэд коллективүүдэйнгээ дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба.

Мысовая станциин локомотивна депогойхид, Тахойн түмэр замшад илангаяа эрхим амжалтануудые туйлажа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэд. Эдэ коллективүүд байгша жэлэй туршада гурбадахяа дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэд.

М. САВЕЛЬЕВ.

БУРЯАД ЗУЖЭГ МОНГОЛОЙ ТЕАТРАЙ СЦЕНЭ ДЭЭРЭ

Монгол-Совет хани барисаанай һарые тохёолдуулан Буряадай уран зохёолшо Даширабдан Батожабайн «Зүрхэнэй шарха» гэжэ зүжэгые Монголой зүжэгшэ Н. Цэгмид, найруулагша Н. Дугарсанжа гэгшэд «Морхойн ябадал» гэжэ нэрэтэйгээр гүрэнэй драмын театрта түрүүшынхеэ табиба.

Энэ зүжэгтэ монгол арадай габьяата артист Д. Дамдинсүрэн, Т. Цэвээнжав, мүн артистнар Ц. Гантөмөр, Ц. Цээнямбуу, Б. Лоовой, Д. Байдий, С. Сэлэнгээ гэгшэд наадана.

Мүн ойрын үдэрнүүдтэ Буряад республикын драмтеатрһаа артист ерэжэ, тус пьесын гол рольдо наадажа, Монгол харагшадта уран шадабаряа харуулха байна.

Б. ЦЭРЭНДАШ.

ТОБШОХОНООР

◆ НАУШКЫН мяханай комбинат мал үүсэлжэ, холодильнигта мяха хадагалха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Энэ коллектив абаһан уялгаяа арбан долоон хоног урид гүйсэдхөө. Наушкынхид Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ 1967 онойнгоо түсэб болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллана.

◆ ХЯАГТЫН ээрэлгын- трикотажна фабрикын оёдолой цехэй хүдэлмэришэдэй коллектив өөһэдынгөө арга боломжо хаража үзөөд, табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэбһөө гадуур 67 мянган хэһэг дотор хубсаһа, 16 мянган хэһэг гадар хубсаһа нэхэжэ гаргаха гэжэ шиидэнхэй. Дурсагдаһан цехэй хүдэлмэришэд Агууехэ Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ коллективэй нэрэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ.

◆ ХЯАГТА городой арад зон ниитынгээ хүсөөр соёлой байшан бариха ябадалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Мүнөө тус байшангай һуури табиха нүхэ малтаа. Лениинэй нэрэмжэтэ гудамжада баригдаха 600 хүнэй һууритай энэ байшан ерэхэ жэлэй октябриин һайндэртэ ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

З. БАДМАИН.

МҮЛЬҺЭН ДОРОҺОО...

Энэ жэлдэ Котакель нуур долгитойдо хүрэжэ, мүльһэниинь жэгдээр барисалдаагүй байна. Гэбэшье нуурай хүрэжэ эхилһэн хойто захаар Гремячинскын загаһашад губшуурнуудаа хаяжа эхилээ.

Турка голой адагта мүльһэн дороһоо тусхай гүрөөр загаһа барилга түлэг дундаа ябана. Эндэ ажаллажа байһан загаһашадай звено һүниин туршада 100—170 килограмм загаһа барина. Загаһашад А. С. Базякин, Г. В. Хлесткин хоёр хамтаржа олзоборилходоо, сезонойнгоо түсэбтэ 24 центнерэй орондо 32,5 центнер һайн шанартай загаһа барижа тушааһан байна.

В. ИСТОМИН.

НУХЭР ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

Үнгэрһэн субботын, амаралтын үдэрнүүдтэ түб хотымнай спортын Ордон соо Эрхүү, Шэтэ ба Улаан-Үдэ городуудай суглуулагдамал командануд волейболоор нүхэр ёһоной уулзалгануудые үнгэргэбэд. Түрүүшын уулзалгада Эрхүү, Шэтэ городуудай эхэнэрнүүд наадахадаа эрхим һайн техникэ харуулжа, спортын Ордоноор дүүрэн сугларһан зониие тон ехээр һонирхуулаа. Эрхүүгэй басагад түрүүшынгээ наадые бэлэхэнээр 7:15 тоотойгоор шүүбэшье, хоёрдохи наадандаа арай гэжэ 15:17 тоотойгоор шэтынхидые шүүтэ. Гурбадахи наадынайнь дүүрэхэ багта шэтынхид шүүгдэбэ гэжэ һанахаар байгаа һэн. Юундэб гэхэдэ, эрхүүтэйхид 13:9 тоотойгоор түрүүлжэ ябаһан юм. Тиигэбэшье Шэтын команда удаадахи нэгэ минутын амаралта абаһанайнгаа удаа хамаг бүхы шадалаа гаргажа, 15:13 гэһэн тоотойгоор шүүжэрхёо. Дүрбэдэхи наадандаа тэдэнэр баһал иимэ тоотойгоор шүүтээ. Тиигэжэ эдэ хоёр командын дүн 2:2 болошоно. Һүүлшын шиидхэхы нааданда одоол шанга тулалдаан болоо. Урдынхи хэбээрээ Эрхүүгэй басагад 14:8 тоотойгоор түрүүлжэ ябаба. Тэдэниие шүүгдэшэхэ гэжэ огто һанахаар бэшэ байгаа һэн. Тиигэбэшье 16:14 тоотойгоор Шэтын басагад шүүжэ һалаа. Эдэ хоёр командануудай наадалта бэшэ уулзалгануудтаа орходоо бултанһаа һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Тэдэнэй удаа манай городой эрэшүүл Шэтын волейболистнуудые 3:0 (15:10, 15:6, 15;9) тоотойгоор шүүгээ. Эрхүүгэй эрэшүүлэй команда энэ уулзалгада хабаадалсахаа ерээгүй. Манай басагадай команда ехэ муугаар наадажа, эрхүүтэйхидтэ 0:3 (0:15, 4:15, 4;15), шэтынхидтэ 0:3 (3:15, 13:15, 3:15) тоотойгоор шүүгдэшоо. Энээндэнь тус командымнай тренернүүд һаналаа табихаар ха.

В. ТУЛАЕВ.

УЛАРИЛАЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Ноябриин хоёрдохи хахадта республикымнай газар дайда зээрэ бурхэгшэг аад, зарим үедэ сэлмэд гэһэн хүйтэншэг уларил байгаа. Арбан хоногой дунда зэргын хүйтэн ехэнхи аймагуудта 14—17 градус (нормоһоо 1—4 градус доошоо) байба. Баргажанай, Яруунын аймагуудта хүйтэн байһан. Тэндэ арбан хоногой дунда зэргын хүйтэн 19—22 (нормоһоо 4—8) градус доошоо байгаа.

Арбан хоногой тэн багаар Зэдын гол оодэ ехэ дулаан байба. Тэндэ 0—1 градус дулаан, бусад газар нютагуудта 2—6 градус хүйтэн болоо.

Ехээр хүйтэрэд гэһэн үдэрнүүдтэ республикын урда болон түб аймагуудта 25—31, зарим нютагта 34, хойто болон зүүн аймагуудта 36—39 градус хүрэтэр хүйтэрөө.

Республикымнай олонхи районуудта саһан элдэб хэмжээтэйгээр оробо. Баргажан голой тала дайдаар 11—16, Байгалай зүүн эрье шадар Горячинскда, Баргажанай урда захаар 29 миллиметр саһан унаһан байха юм. Арбан хоногой һүүлээр газар дайда бүхыдөө шахуу саһаар хушагдаба. Олонхи районуудта саһанай зузаан 1—6 сантиметр, эгээн гүнзэгынь Баргажанда 11—14, Горячинскда—21, Байгалай хойто эрьеэр Нижне-Ангарскда 33 миллиметртэ хүрөө.

Арбан хоногой һүүл хүрэтэр газарай хүрьһэн Кабанскда 38 сантиметр, Бэшүүртэ—54, Тарбагатайда—83, Петропавловкада 90 сантиметр гүнзэгыдэ хүрэһэн байна.

Зарим үдэр һалхин болоо. Тэрэ һалхин секунда соо 10—14 метр хүсэтэйгоор үлеэгээ. Тиихэдэ Захаминда, Түнхэндэ, Улаан-Үдэдэ, Загарайда, Прибайкалида бүришье шангаар һалхилһан байна.

Ин. КОТОВ.

Совет поэт Вашингтондо шүлэгүүдээ уншаба

ВАШИНГТОН, ноябриин 22. (ТАСС). США-да ошоод байһан совет поэт Евгений Евтушенко америкын конгрессэй библиотекэ соо өөрынгөө шүлэгүүдые үсэгэлдэр уншаа. Зал соо хүн зон дүүрэтэрээ сугларһан байгаа. Гэбэшье совет поэдэй шүлэгүүдые вашингтонойхидой үсөөхэниинь шагнажа шадаһан байха юм. Обороной министр Р. Макнамара, гүрэнэй департаментын тусхай тушаалта түлөөлэгшэд, совет элшэн сайд А. Ф. Добрынин, дипломатическа корпусой гэшүүн сугларагшадай дунда бии байгаа.

Совет поэдэй шүлэг бүхэнөө уншахадань, зал соо һуугшад нэрьемэ шанга альга ташалгаар угтадаг байгаа. Е. Евтушенкын шадабарине нютагай шэнжэлэгшэд ундэроор сэгнээ.

ТОГОДОХИ БАЙДАЛ

ПАРИЖ, ноябриин 22. (ТАСС). Тогын ниислэл Ломе городто үсэгэлдэр харуул табигдаа. Городтохи шухала газарнуудые, тэрэ тоодо президентын ордониие, радиостанци, почто болон түбэй банкые армиин подразделенинүүд харана гээд Франс Пресс агентствын корреспондент Ломе городһоо мэдээсэнэ.

Гүрэнэй урбалта хэхэ һэдэлгэ Тогодо үсэгэлдэр үглөөгүүр хэгдэһэн байгаа. Гэбэшье арми президент Николас Грюницкидэ үнэн сэхэ зандаа үлэһэн байгаа. Энэ хадаа ушар байдалай хүгжэлтын эсэсэй дүнгүүдые тодорхойлһон байна.

Үдын хойно президент Грюницкий хэблэлэй түлөөлэгшэдэй үмэнэ мэдүүлгэ хээ. Бүхы орон дотор мүнөө намдуу байһаар, үнгэрһэн жэлэй турша соо ямар нэгэн тиимэ горитой тулалдаан болоогүй. Урагшагүйдэһэн урбалтын эмхидхэгшэдые бэдэрэн олохо хүдэлмэри мүнөө хэгдэжэ байнхай, тэдэнэй зариманиинь баригданхай. Тусхайлбал, тушаалһаа бууһан национальна гэгээрэлэй министр Бенуа Малу, ажалай, социальна хэрэгүүдэй болон түрэнэй албанай министр Пьер Адоссама гэгшэд баригдажа хаагданхай гээд Грюницкий мэдээсээ. Шэнэ правительство байгуулха тушаа ноябриин 22-ой үглөөгүүрһөө зүбшэлнүүдые хэжэ эхилхэб гээд президент нэмээжэ хэлэһэн байна.

ЯУНДЕ, ноябриин 22. (ТАСС). Координациин национальна совеэдэй заседание, парламентын онсо яаралтай сессиие Тогын президент Николас Грюницкий мүнөөдэр зарлаа. Правительствые унагааха гэһэн үсэгэлдэрэй һэдэлгэһээ уламжалан тохёолдоһон байдал тэдээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Ломе городой радиогоор үсэгэлдэр үдэшэ үгэ хэлэхэдээ, Тогын президент иигэжэ заагаа. «Тогын нэгэдэл» гэжэ партида хамаагай хоёр хүн» правительствада эсэргүү үгэсэлгые эмхидхэһэн байна. Ороной арми правительствада үнэн сэхэ зандаа гээд Грюницкий онсолон тэмдэглээ. Намдуу түбшэн байхыень, правительствын заабаринуудые дүүргэхыень Тогын Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай начальник Эйдема хүн зониие урьялаа.

ПАРИЖ, ноябриин 22. (ТАСС). Тогодо гүрэнэй урбалта хэхэ һэдэлгын үсэгэлдэр болоһонһоо уламжалан, ороной зэбсэгтэ хүсэнүүд хэдэ хэдэн хүниие арестовалаа. Франс Пресс агентствын корреспондентын Ломеһоо мэдээсэһэнэй ёһоор хори шахуу хүн арестовалагдаа. Тэдэнэй дунда национальна гэгээрэлэй министр байһан Бенуа Малу, ажалай министр Пьер Адоссама бии. Гэбэшье, правительствада эсэргүү үгэсэлгые эмхидхэһэн хоёр гол хүнүүд: «Тогын нэгэдэл» гэжэ партиин ударидагша Ноэ Кутуклюй, информациин департаментын директор Освальд Аджавон гэгшэд хоргодон угы болоҗо шадаа гээд корреспондент тэмдэглэнэ.

Президент Грюницкиин правительствада эсэргүү буруушаалга мэдүүлһэн бүгэдэ ниитын забастовко хэхые Тогын профсоюзуудай хэдэ хэдэн түлөөлэгшэд мүнөөдэр уряалаа, зүгөөр энэ уряань Тогын ажалшадай национальна союзай хүтэлбэриин зүгһөө дэмжэгдээгүй.

Помещигүүд зоргоороо аашалалдана

САН-ХОСЕ, ноябриин 22. (ТАСС). Никарагуагай Ривас департаментын 100 гаран таряашад үлэсхэлэн байдал соносхоо. Өөһэдтэнь хамаатай газарые газар эзэмдэгшэдэй булимтаран абаһые буруушаалгын тэмдэг болгожо тэдэнэр үлэсхэлэн байдал соносхоо. Никарагуагай аграрна институдта таряашад бэшэг эльгээжэ, томо помещигүүдэй зоргоороо аашалалдалгые болюулха эрилтэ хээ.

Окинавада демонстраци болобо

ТОКИО, ноябриин 22. (ТАСС). Наха (Японой Окинава аралай захиргаанай центр) городһоо абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор залан шэглүүлэгдэдэг һомонуудые табиха талаар үглөөдэр эхилхэеэ байһан япон-американ һуралсалда эсэргүү буруушаалга мэдүүлһэн демократическа организацинуудай түлөөлэгшэдэй демонстраци тэндэ болоо. Энэ һуралсал Окинавын зүүн талын райондо үнгэргэгдэхэ байна.

США-гай сэрэгэй түсэбүүдые бэелүүлгэдэ Окинавын хүн зониие татан оролсуулха аюул тохёолдуулхаар энэ һуралсалые болюулха тухай Наха портдо сугларһан демонстрантнууд США-гай болон Японой правительствануудта эрилтэ хээ.

Хунвэйбинүүдэй шэнэ аашанууд

ПЕКИН, ноябриин 22. (ТАСС). Хунвэйбинүүд Пекинэй үйлсэнүүдтэ зоргоороо аашалалдаһан зангаараа. Совет орондо эсэргүү шаг шууяа һүжэрөөхэтэеэ хамта, үшөө хоёр социалис орондо: Венгри болон Болгарида эсэргүү хардалга түрдэлтын кампани тэдэнэр хэжэ эхилээ.

Венгриин Арадай Республикаһаа Хитадай Арадай Республикада байдаг посольствын нүгөө талада байдаг тэрнүүдэй ханануудта, хашаануудта Венгридэ эсэргүү уряа лозунгнууд олоор няагданхай. Венгриин правительствые бүдүүлигээр занаһан заналтанууд Пекинэй элдэб районуудта хунвэйбинүүдэй тарааһан хуудаһанууд соо хэгдэһэн байна. Венгридэ эсэргүү ябуулга хэхэдээ хунвэйбинүүд Совет орондо эсэргүү идхалга хэнэ. Городой хэдэн газарта Болгарида эсэргүү уряанууд хадагдаа.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 22. ТАСС-ай корреспондент Ю. Романов иигэжэ дамжуулна:

ООН-до КНР-эй түлөөлэгдэхэ хуулита эрхые Советскэ Союз үсэгэлдэр шууд сэхээр дэмжээ. ООН-ой Генеральна Ассамблейн үдэрэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, совет ороной түлөөлэгшэ Н. Т. Федоренко иигэжэ мэдүүлээ. Түүхэтэ үнэн зүб ушарые һэргээхэ, уласхоорондын организацида КНР-эй түлөөлэгшэдтэ һуури үгэхэ саг тулажа ерээ.

Хитадай Арадай Республикын эрхын мүнөө хүрэтэр хэрэгсээгдэнгүй байһан, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида, тэрэнэй органуудта һууринуудайнь энэ гүрэндэ олгогдоогүй байһан ушар Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида өөртэнь, уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхэ, эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдал хүгжөөхэ хэрэгтэ түбэг татана гээд Н. Т. Федоренко онсолон тэмдэглээ. ООН-иие байгуулалсагшадай нэгэн, Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүн байһан Хитадай манай организацида өөрынгөө хуулита түлөөлэгшэгүй байһан ушар ехэ гайхалтай бэшэ аал, энэ хадаа ООН-ой хүсэн түгэлдэр байха гол ёһонуудта таараалданагүй бэшэ аал. Эдэ гол ёһонууд хадаа ООН-ой ажал ябуулгаяа эрхилхэ бата үндэһэ һууринь болоно. Хитадай түлөөлэгдөөгүй байһан ушар эб найрамдал дэмжэхэ үрэ ехэтэй арга байһан үүргээ бэелүүлгэдэнь ООН-до һаад ушаруулна.

Энэ асуудал шиидхэхэ замда гол һаад бэрхэшээлынь юуб гэхэдэ, США буруушааһан хараа бодол баримталдаг гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ гэжэ советскэ делегат үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Советскэ Союз хадаа Генеральна Ассамблейн энэ сесси дээрэ ООН-до Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгдэхэ эрхые хойшолуулангүйгөөр һэргээхэ шухала гэжэ тоолодог байгаа, тоолоношье, мүн «хоёр Хитад» бии гэжэ харуулхые оролдодог худал хуурмаг, үндэһэ баримтагүй һанал бодолые буруушаана. Энэ һанал бодол Тайван аралые Америкын эзэмдэжэ байлгые хэтэдэнь үлөөхэ зорилготой. Советскэ Союз хадаа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин бүхы органуудһаа чанкайшистнуудые намнаха шухала гэжэ тоолоно гээд Н. Т. Федоренко онсолон тэмдэглээ.

ООН-до КНР-эй түлөөлэгдэхэ эрхые Бирмын болон Конгын (Браззавиль) түлөөлэгшэд мүн лэ дэмжээ.

Уршагта муухай дайн үргэдхэгдэнэ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Вьетнамда США-гай гэжэ байһан интервенци үргэдхэгдэһөөр. Сайгонһоо абтаһан һүүлшын мэдээсэлнүүдэй ёһоор Урда Вьетнамдахи американ сэрэгүүдэй тоо 358 мянган хүн болоо. Америкын сэрэгэй командованиин түсэблэжэ байһанай ёһоор Урда Вьетнамдахи американ интервентнүүдэй тоо түргэнөөр олон болохо байна. 1966 оной эсэстэ тэдэнэй тоо 375 мянган хүн болохо, жэл үнгэрөөд байхада үшөө 100 мянган хүнөөр эдэ сэрэгүүдэйнь тоо олон болохо юм. Баһа нэгэ ябаган сэрэгэй дивизи, десантна тусхай сэрэгүүд болон бусад шэлэмэл частьнууд Урда Вьетнам эльгээхээр хараалагдана.

Урда Вьетнамай патриодуудые үлэсхөөжэ алахые эрмэлзэн, Урда Вьетнамай таряае ехээр үргуулдаг газар бологшо Меконг мүрэнэй адагые булимтаран абаха үргэн ябуулга хэхэ гэжэ американ командованиин хараалжа байһан тухай урда тээнь мэдээсэгдээ һэн.

Меконг мүрэнэй адагта ябуулга хэхын тулада тусхай десантна частьнууд ерэхэ жэлдэ США-һаа ябуулагдаха гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ мүнөөдэр бэшэнэ.

«Нью-Йорк таймсын» Сайгонһоо дамжуулһан мэдээсэлнүүдһээ хаража үзэхэдэ, Вьетнамдахи дайн улам бүри саашадаа американ дайн болоҗо, Урда Вьетнамай патриодуудта эсэргүү бүхы сэрэгэй ябуулганууды американ частьнууд хэхэ болоно. Тиихэдэ Сайгоной засаг түрын сэрэгүүдтэ имагтал тосхонуудые «номгоруулагшадай», тайлбарилан хэлэбэл хэһээгшэдэй үүргэ даалгагдаха байна.

НҮХЭД УНШАГШАД! **„БУРЯАД ҮНЭН“, „ПРАВДА БУРЯТИИ“** *газетэнүүдые шэнэ жэлдэ захиха болзорой дүүрэтэр тоотойхон үдэр үлэбэ. Захил хэхэеэ шамдагты. Айл бүхэн газетэтэй байхые оролдыт.*

„БУРЯАД ҮНЭН“ газетэ захиха хахад жэлэй сэн 3 түхэриг, жэлэй сэн 6 түхэриг, „ПРАВДА БУРЯТИИ“ газетын хахад жэлэй сэн 3 түхэриг, жэлэй сэн 6 түхэриг.

Газетэнүүдые „Союзпечатиин“ бүхы таһагуудта, ниитын тараагшадта захижа болохо.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Партиин комитедэй пленум» гэһэн «Правда» газетын түрүү бэшэг.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хүдэлмэришэдэй коллектив һурана» гэһэн Г. Чебунин, Б. Файбушевич гэгшэдэй корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: «Үесаггай суг алхалжа...» гэһэн Ц. Галдановай статья. «Хитадта аяашалга юундэ таһалдуулагдааб» гэһэн ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютаг нютагай һонин.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора — 38-42, зам. редактора — 35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный — 48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34-05 и перевод — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02092. Зак. № 1146.